

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558

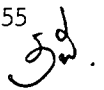
หมายเหตุ	เรื่อง	หน้า
1.	ข้อมูลทั่วไป	11
2.	เกณฑ์การเสนองบการเงิน	11
2.1	เกณฑ์การจัดทำและเสนองบการเงิน	11
2.2	มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีผลบังคับใช้ในงวดบัญชีปัจจุบัน	12
2.3	มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่ออกและปรับปรุงใหม่ ที่ประกาศแล้วแต่ยังไม่มีผลบังคับใช้	12
2.4	การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีโครงการผลประโยชน์พนักงาน	13
2.5	การจัดประเภทรายการใหม่	13
3.	สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ	13
4.	การบริหารความเสี่ยง	20
4.1	ข้อมูลความเสี่ยง ธ.ก.ส.	20
4.2	การบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ ของ ธ.ก.ส.	21
5.	การดำรงเงินกองทุน	23
6.	ประมาณการและข้อสมมติฐาน	23
7.	ข้อมูลเพิ่มเติม	24
7.1	รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	24
7.2	เงินลงทุนสุทธิ	24
7.3	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	26
7.4	ดอกเบียค้างรับ	28
7.5	รายได้รอดตัดบัญชี	28
7.6	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	28
7.7	ลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ	29
7.8	ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	32
7.9	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	33
7.10	สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	33
7.11	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ	34
7.12	สินทรัพย์อื่นสุทธิ	34
7.13	เงินรับฝาก	35
7.14	รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	35

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558

หมายเหตุ	เรื่อง	หน้า
7.15	ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	36
7.16	หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	37
7.17	เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	37
7.18	เจ้าหนี้โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร	38
7.19	ประมาณการหนี้สิน	41
7.20	หนี้สินอื่น	42
7.21	ทุนเรือนหุ้น	42
7.22	การจัดสรรกำไรและการจ่ายเงินปันผล	43
7.23	ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น	43
7.24	ภาวะผูกพันโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร	44
7.25	รายได้ดอกเบี้ย	46
7.26	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	47
7.27	รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ	47
7.28	รายได้ขาดเขตเงินทุนเงิน - โครงการนโยบายรัฐ	48
7.29	รายได้เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ	48
7.30	รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ	49
7.31	หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	49
7.32	สัญญาเช่าระยะยาว	50
7.33	ผลการดำเนินงาน	50
7.34	การดำเนินโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	51
7.35	การดำเนินโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 2555/2556 และ 2556/2557	52
7.36	การดำเนินโครงการกองทุนช่วยเหลือชาวนา	55
7.37	การอนุมัติงบการเงิน	55

55

.....

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558

1. ข้อมูลทั่วไป

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 และแก้ไขเพิ่มเติม เป็นรัฐวิสาหกิจประเภท ธนาคารเฉพาะกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจหลักในการเป็นสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาชนบทซึ่งเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาล โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินและสนับสนุนการพัฒนาแก่กลุ่มเป้าหมายในชนบทไทยทั้งที่เป็นเกษตรกร ผู้ประกอบการ กลุ่มบุคคล องค์กรของชุมชน และสหกรณ์ทุกประเภทที่เป็นองค์ประกอบในระบบเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย นอกจากนี้ยังได้รับมอบหมายภารกิจสำคัญจากรัฐบาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรอันเนื่องมาจากภาระหนี้สินและราคาผลผลิตตกต่ำ (หมายเหตุ 7.7 7.34 และ 7.35)

2. เกณฑ์การเสนองบการเงิน

2.1 เกณฑ์การจัดทำและเสนองบการเงิน

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งหมายความรวมถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงการตีความและแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี และแสดงรายการตามข้อกำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 11/2553 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2553 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของธนาคารพาณิชย์และบริษัทโฮลดิ้งที่เป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

อย่างไรก็ตามงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558 ไม่ได้นำเงินลงทุนทั่วไปในบริษัทร่วม (หมายเหตุ 3.4 และ 7.2.3) มาจัดทำงบการเงินตามวิธีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. พิจารณาแล้วเห็นว่าการไม่จัดทำงบการเงินตามวิธีส่วนได้เสียนั้นไม่ได้ทำให้เกิดผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่องบการเงินของ ธ.ก.ส.

รอบระยะเวลาบัญชีเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน และสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม ของปีบัญชีถัดไป

งบการเงินได้รวมการดำเนินการที่สำคัญจากรัฐบาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในโครงการต่าง ๆ กรณีที่ใช้เงินทุนของ ธ.ก.ส. ในการดำเนินการตามโครงการหรือเงินที่ ธ.ก.ส. ส่างรองจ่ายเงินในการดำเนินโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ไปก่อน ซึ่งอยู่ระหว่างรอรัฐบาลจัดหาเงินกู้หรือจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ และจำนวนเงินสำรองจ่ายต้องไม่เกินวงเงินที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรี แต่ไม่ได้รับรวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นจากโครงการตามนโยบายรัฐที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้แยกบัญชีออกจากการดำเนินงานปกติและใช้เงินกู้จากสถาบันการเงินอื่น ดังนี้

1. โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2551 วันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 และวันที่ 10 มีนาคม 2552

2. โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ส่วนที่เกินวงเงิน 90,000 ล้านบาท รวมถึงโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรังปี 2555 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554

3. โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555

4. โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2556

และตามหนังสือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ คสช (สล)/1 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2557

2.2 มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีผลบังคับใช้ในงวดบัญชีปัจจุบัน

ธ.ก.ส. ได้นำมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2557 ฉบับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. มาถือปฏิบัติแล้ว โดยไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่อนโยบายการบัญชีและงบการเงินของ ธ.ก.ส.

2.3 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ที่ออกและปรับปรุงใหม่ ที่ประกาศแล้วแต่ยังไม่มีผลบังคับใช้

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินใหม่หลายฉบับ ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม ในปีดังต่อไปนี้ โดยฉบับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. มีดังนี้

	<u>มาตรฐานการบัญชี</u>	<u>วันที่มีผลบังคับใช้</u>
ฉบับที่ 1	การนำเสนองบการเงิน (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 7	งบกระแสเงินสด (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 8	นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 10	เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 16	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 17	สัญญาเช่า (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 18	รายได้ (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 19	ผลประโยชน์ของพนักงาน (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 21	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 23	ต้นทุนการกู้ยืม (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 24	การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 26	การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 28	เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 33	กำไรต่อหุ้น (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 34	งบการเงินระหว่างกาล (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 36	การด้อยค่าของสินทรัพย์ (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 37	ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 38	สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
	<u>มาตรฐานการรายงานทางการเงิน</u>	
ฉบับที่ 4	สัญญาประกันภัย	1 มกราคม 2559
ฉบับที่ 5	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558
ฉบับที่ 13	การวัดมูลค่ายุติธรรม	1 มกราคม 2558
	<u>การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน</u>	
ฉบับที่ 10	งบการเงินระหว่างกาลและการด้อยค่า (ปรับปรุง 2557)	1 มกราคม 2558

ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. ได้ประเมินผลกระทบแล้วเห็นว่ามาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวข้างต้น จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของ ธ.ก.ส. เมื่อนำมาปฏิบัติ

2.4 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีโครงการผลประโยชน์พนักงาน

ธ.ก.ส. ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน จากเดิมรับรู้ผลกำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่แสดงในรายได้หรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เปลี่ยนเป็นรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนทั้งจำนวนโดยตรงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นซึ่งจะถูกรับรู้ทันทีในกำไรสะสม

ธ.ก.ส. ได้ใช้วิธีปรับย้อนหลังสำหรับการเปลี่ยนนโยบายการบัญชีนี้ โดยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีต่องบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2557 ที่เคยเสนอไว้ มีดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2557

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ค่าใช้จ่ายพนักงานลดลงมีผลให้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้น	233.96
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น	
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นลดลง	(233.96)

2.5 การจัดประเภทรายการใหม่

ข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2557 ได้มีการจัดประเภทรายการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558

3. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ในงบกระแสเงินสดหมายความรวมถึงเงินสดในมือและรายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บ

3.2 การรับรู้รายได้

3.2.1 ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

(1) เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล และสินเชื่ออื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ยกเว้นดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อที่หลังจากครบกำหนดชำระตามสัญญา ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินและดอกเบี้ย ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป จะบันทึกยกเลิกดอกเบี้ยค้างรับ ที่บันทึกเป็นรายได้ออกจากบัญชี โดยจะบันทึกรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับชำระจริง

(2) เงินให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และเงินให้กู้ยืมบุคคลอื่นรับใช้หนี้ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับชำระจริง

3.2.2 ดอกเบี้ยเงินชดเชยต้นทุนเงินโครงการนโยบายรัฐ

(1) โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร รับรู้รายได้เงินชดเชยต้นทุนเงินตามเกณฑ์คงค้าง

(2) โครงการประกันรายได้และโครงการนโยบายรัฐอื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

3.2.3 เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ

(1) โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

(2) โครงการประกันรายได้ และโครงการนโยบายรัฐอื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

3.2.4 เงินปันผล รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันที่มีสิทธิได้รับเงินปันผล

31

3.3 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

- 3.3.1 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง
- 3.3.2 ค่าธรรมเนียมและบริการ รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง
- 3.3.3 ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.4 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนในความต้องการของตลาดที่เป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการขายหลักทรัพย์เพื่อค้าและกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการปรับมูลค่ายุติธรรมรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ โดยแสดงรวมอยู่ในกำไร(ขาดทุน)สุทธิจากธุรกรรมเพื่อค้าและปริวรรตเงินตราต่างประเทศ

เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดที่จัดประเภทเป็นเงินลงทุนเพื่อขาย แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรม แสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของและจะรับรู้กำไร(ขาดทุน)สุทธิจากเงินลงทุนเมื่อจำหน่ายเงินลงทุนนั้น

เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือไว้จนครบกำหนด แสดงในราคาทุนตัดจำหน่ายสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) ส่วนเกินทุนหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าจะปรับกับดอกเบี้ยรับทุกสิ้นเดือน โดยใช้วิธีเส้นตรงคำนวณตามระยะเวลาที่ตราสารหนี้ครบกำหนด ซึ่งไม่มีผลแตกต่างที่เป็นสาระสำคัญจากวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด ประเภทเงินลงทุนทั่วไปแสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) และบันทึกรับรู้ขาดทุน (กลับรายการ) จากการด้อยค่าของเงินลงทุนในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ โดยแสดงรวมในกำไร(ขาดทุน)สุทธิจากเงินลงทุน

เงินลงทุนในบริษัทร่วม (ธ.ก.ส. เป็นผู้ถือหุ้นที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ) แสดงด้วยราคาทุนไม่ได้บันทึกเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย เนื่องจากปริมาณเงินลงทุนไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อการเงินของ ธ.ก.ส. โดยผู้บริหารของ ธ.ก.ส. จะพิจารณา ทบทวนความมีนัยสำคัญเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม

3.5 เงินให้สินเชื่อ

เงินให้สินเชื่อแสดงเฉพาะต้นเงินคงเหลือ เงินเบิกเกินบัญชีแสดงยอดต้นเงินรวมดอกเบี้ย สำหรับเงินให้สินเชื่ออิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระและเช่าซื้อแสดงด้วยจำนวนหนี้ตามสัญญารวมค่านายหน้าและค่าใช้จ่ายทางตรงเริ่มแรกจากการให้เช่าซื้อ และแยกแสดงรายได้รอดตัดบัญชีเป็นรายการหักจากเงินให้สินเชื่อ

ส่วนลดจากตัวเงินรับที่ยังไม่รับรู้เป็นรายได้ แสดงรวมอยู่ในหนี้สินอื่น

3.6 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ธ.ก.ส. ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยถือปฏิบัติให้สอดคล้องกับเกณฑ์การกันเงินสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยจัดกลุ่มลูกหนี้จำแนกตามอายุหนี้ค้างรายบัญชีแบ่งเป็น 6 ระดับ ตามคุณภาพของลูกหนี้ ดังนี้

- (1) สินทรัพย์จัดชั้นปกติ หมายถึง ลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันไม่เกิน 1 เดือน
- (2) สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 1 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (3) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (4) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (5) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ และลูกหนี้ดำเนินคดี
- (6) สินทรัพย์จัดชั้นสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่มีความสามารถชำระหนี้ได้สิ้นเชิง ให้ตัดออกจากบัญชี

การกันเงินสำรอง การคำนวณการกันเงินสำรองของลูกหนี้ที่มีหลักประกัน ธ.ก.ส. ไม่ได้นำมูลค่าหลักประกันมาใช้ในการคำนวณ เนื่องจากหลักประกันส่วนใหญ่เป็นที่ดินของเกษตรกรรายย่อย โดยแบ่งการกันเงินสำรองเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) การกันเงินสำรองตามเกณฑ์ปกติ

กันเงินสำรองตามลักษณะการจัดชั้นสินทรัพย์แบ่งเป็น 5 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 สินทรัพย์จัดชั้นปกติ (ค้าง 0 - 1 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 1 ของยอดหนี้ค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 2 สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างเกิน 1 - 3 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 2 ของยอดหนี้ค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 3 สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (ค้างเกิน 3 - 6 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 4 สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย (ค้างเกิน 6 - 12 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 5 สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ (ค้างเกิน 12 เดือนขึ้นไป) และลูกหนี้ดำเนินคดี

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้างตามบัญชี

๓๑.

(2) การกั้นเงินสำรองเกณฑ์ตามความจำเป็น

การกั้นเงินสำรองเกณฑ์ตามความจำเป็นแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 เงินให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และเงินให้กู้ยืมบุคคลอื่นรับใช้หนี้ กั้นเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 2 ลูกหนี้เงินกู้ประเภทประชาชนและลูกหนี้เงินกู้ซึ่งไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้พิจารณาเงินสำรองตามความจำเป็น โดยพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพของลูกหนี้ สำหรับกลุ่มลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงและไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้ กั้นสำรองในอัตราร้อยละของความเสียหายที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ในแต่ละงวด

หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ หนี้สูญที่ได้รับคืนแสดงเป็นรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ

3.7 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา เพื่อช่วยเหลือผ่อนคลายนการชำระหนี้ของลูกหนี้และเพิ่มขีดความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ พร้อมทั้งเป็นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหนี้ของ ธ.ก.ส. แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของ ธ.ก.ส. ดำเนินการสอดคล้องกับแนวนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ดังนี้

1. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ ธ.ก.ส. ไม่สูญเสีย ได้แก่
 - (ก) การลดอัตราดอกเบี้ย
 - (ข) การขยายเวลาชำระหนี้
 - (ค) การให้ระยะเวลาปลอดการชำระต้นเงิน หรือปลอดชำระบัญชีต้นเงินรวมดอกเบี้ย
 - (ง) การยอมรับเอาทรัพย์สินที่มีมูลค่าตลาดสูงกว่าหรือเท่ากับยอดหนี้ตามบัญชีเป็นการชำระหนี้
2. การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ ธ.ก.ส. ต้องสูญเสีย ได้แก่
 - (ก) การลดดอกเบี้ย
 - (ข) การลดต้นเงิน
 - (ค) การผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้
 - (ง) การยอมรับเอาทรัพย์สินที่มีมูลค่าตลาดต่ำกว่ายอดหนี้ตามบัญชีเป็นการชำระหนี้
 - (จ) การรับชำระหนี้บางส่วนจากการโอนขายทรัพย์สินของลูกหนี้ให้กับบุคคลอื่นแล้วลดหนี้ที่เหลือให้

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ที่มีปัญหา เป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในโครงการต่างๆ ที่ลูกหนี้ประสบปัญหาการชำระหนี้ ซึ่งเป็นไปตามวิธีปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. และหากมีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จะบันทึกบัญชีขาดทุนจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

๑๕

3.8 ทรัพย์สินรอการขาย ประกอบด้วย อสังหาริมทรัพย์แสดงบัญชีในราคาทุนหรือมูลค่าตลาดที่ต่ำกว่าหักค่าเผื่อการด้อยค่า และรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าหรือกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า เป็นค่าใช้จ่ายหรือรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ กำไรหรือขาดทุนจากการขายทรัพย์สินรอการขายหลังหักค่าใช้จ่ายในการขาย รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ แนวทางในการคำนวณค่าเผื่อการด้อยค่า ดังนี้

3.8.1 ให้ประเมินราคาทรัพย์สินรอการขายทุกปี ตั้งแต่บัญชีถัดจากปีที่ได้รับทรัพย์สินมา

3.8.2 การเลือกผู้ประเมินราคา

3.8.2.1 ใช้ผู้ประเมินราคาภายนอก ถ้าทรัพย์สินรอการขายมีมูลค่าการได้มาแต่ละแปลงสูงกว่า 50 ล้านบาท กรณีไม่สามารถแยกจำหน่ายจากกันได้ ให้พิจารณารวมกันทุกแปลง

3.8.2.2 ใช้ผู้ประเมินภายในหรือภายนอก ถ้าทรัพย์สินรอการขายมีมูลค่าการได้มาแต่ละแปลงไม่เกิน 50 ล้านบาท

3.8.3 จำนวนค่าเผื่อการด้อยค่า กรณีที่ราคาประเมินต่ำกว่าราคาทุน หรือราคาประเมินต่ำกว่ามูลค่าคงเหลือตามบัญชี

3.9 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แสดงในราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคาคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	20 - 50 ปี
การต่อเติมอาคาร	20 ปี
ยานพาหนะและอุปกรณ์	
- ยานพาหนะ (รถยนต์) หลังหักราคาซาก 20%	5 ปี
- ยานพาหนะ (รถจักรยานยนต์ และเรือยนต์) หลังหักราคาซาก 19%	3 ปี
- เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	5 ปี
- รูปหล่อ / ปฐมมากรรมขนาดใหญ่	50 ปี
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายสื่อสาร	4 ปี
คอมพิวเตอร์ (Server)	5 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคาร	10 ปี

ทรัพย์สินที่มีมูลค่าการได้มาไม่เกิน 5,000 บาท ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่ซื้อ กำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายสินทรัพย์ รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

3.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงในราคาทุนหักด้วยค่าตัดจำหน่ายสะสม ค่าตัดจำหน่ายคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 3 - 10 ปี

๑๗.

3.11 สิทธิพอร์ทตามสัญญาเช่าการเงิน บันทึกรับรู้สัญญาเช่าการเงินเป็นสิทธิพอร์ทและหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงิน ด้วยมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า หรือมูลค่ายุติธรรมของสิทธิพอร์ทที่เช่า แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยจำนวนขั้นต่ำที่ต้องจ่ายจะป็นส่วนระหว่างหนี้สินและค่าใช้จ่ายทางการเงินเพื่อให้ได้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อหนี้สินคงค้างอยู่ ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะแสดงรวมอยู่ในหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จตลอดอายุของสัญญาเช่า สิทธิพอร์ทที่ได้มาจากสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการให้ประโยชน์ โดยประมาณของสิทธิพอร์ทนั้น

3.12 สิทธิพอร์ทตามสัญญาเช่าดำเนินงาน บันทึกในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ตามจำนวนเงินที่ต้องจ่ายภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานโดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการยกเลิกสัญญาเช่าดำเนินงานก่อนหมดอายุสัญญาเช่า เช่น เบี้ยปรับที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้เช่า จะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่การยกเลิกนั้นเกิดขึ้น

3.13 สิทธิการเช่า สิทธิการเช่าแสดงด้วยราคาทุนหลังหักค่าตัดจำหน่ายสะสม ค่าตัดจำหน่ายคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุของสัญญาเช่า สิทธิการเช่าสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่สร้างบนที่ดินราชพัสดุ ตัดจำหน่ายตามอายุของสัญญาเช่าที่ดิน

3.14 การด้อยค่าของสิทธิพอร์ท สิทธิพอร์ทคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ธ.ก.ส. ได้สอบทานการด้อยค่าเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าราคาตามบัญชีของสิทธิพอร์ทดังกล่าวสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ โดยการสอบทานจะพิจารณาแต่ละรายการ ในกรณีที่มีราคาตามบัญชีสูงกว่าที่คาดว่าจะได้รับคืน จะบันทึกรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ และจะบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าการด้อยค่าดังกล่าวไม่มีอยู่อีกต่อไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง โดยบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าในบัญชีรายได้จากการดำเนินงานอื่นๆ ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

3.15 เงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ บันทึกบัญชีเป็นเงินบาทตามอัตราขายฝากของธนาคารแห่งประเทศไทย

3.16 เงินกู้ที่มีข้อตกลงเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นพิเศษ เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นหลังวันที่ 31 ตุลาคม 2521 ซึ่งนำไปขายฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยมีข้อตกลงขายคืนเป็นพิเศษ ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รับเงินกู้กับวันที่นำไปขายฝากรับรู้เป็นกำไรหรือขาดทุนจากการขายฝากทั้งจำนวน

การนำเงินกู้ไปขายฝากกับธนาคารแห่งประเทศไทย โดยกำหนดอัตราขายคืนเป็นพิเศษนั้น ในสัญญาขายฝากได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า ในกรณีธนาคารแห่งประเทศไทยมีความจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนเงินเป็นเงินสกุลอื่น หากต่อมามีการแลกเปลี่ยนเงินคืนเพื่อขายให้ ธ.ก.ส. แล้วเกิดผลขาดทุนจากการแลกเปลี่ยน ธ.ก.ส. ต้องเป็นผู้รับภาระความเสี่ยงนั้น

3.17 เงินฝากสงเคราะห์ชีวิต

เงินฝากสงเคราะห์ชีวิต เป็นการรับฝากเงินเพื่อสงเคราะห์ชีวิตของเกษตรกรและครอบครัวของเกษตรกร โดยผู้ฝากเงินสงเคราะห์จะต้องนำเงินส่งไว้กับธนาคาร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์

เงินฝากสงเคราะห์ชีวิตบันทึกบัญชีเป็นรายได้เมื่อได้รับเงินและกรมธรรม์มีผลบังคับ หลังหักเบี้ยประกันภัยต่อ และเบี้ยประกันภัยที่ยกเลิกและส่งคืนเงินค่าเบี้ยประกันภัยแล้ว ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องตามอายุการให้ความคุ้มครองของแต่ละกรมธรรม์เป็นรายปี

ค่าใช้จ่ายตามกรมธรรม์บันทึกบัญชีเมื่อได้รับแจ้งเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้เอาประกันหรือเมื่อกรมธรรม์ครบกำหนดเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต บันทึกเป็นหนี้สินอื่นคู่กับค่าใช้จ่าย โดยเป็นเงินสำรองค่าใช้จ่ายตามเงื่อนไขกรมธรรม์ ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้คำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย เพื่อให้เพียงพอสำหรับภาระที่จะต้องจ่ายตามเงื่อนไขกรมธรรม์รายผลิตภัณฑ์

3.18 กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน คำนวณโดยการหารกำไรสุทธิด้วยจำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกจำหน่ายในระหว่างงวด

3.19 ผลประโยชน์ของพนักงาน

3.19.1 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน

ธ.ก.ส. ได้จัดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 และได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังให้เข้าเป็นกองทุนจดทะเบียน เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2540 การบริหารจัดการกองทุน บริหารโดยผู้จัดการกองทุนซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอก

ค่าใช้จ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานเป็นไปตามข้อบังคับของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งจดทะเบียนแล้ว โดยพนักงานที่เป็นสมาชิกจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนในอัตราร้อยละ 3 - 11 ของเงินเดือน และ ธ.ก.ส. จ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 9 - 11 ของเงินเดือนสมาชิก ตามอายุการทำงานของพนักงาน

3.19.2 โครงการผลประโยชน์ของพนักงาน

ธ.ก.ส. ได้ประมาณการโครงการผลประโยชน์เพื่อจ่ายให้พนักงานตามข้อตกลงของการจ้างงาน การประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ซึ่งได้นำข้อมูลทางสถิติมาเป็นปัจจัยในการประมาณการจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะต้องจ่ายในอนาคต และคำนวณคิดลดโดยใช้อัตราดอกเบี้ยของหุ้นกู้ภาคเอกชนระดับดีที่มีกำหนดเวลาใกล้เคียงกับระยะเวลาของหนี้สินดังกล่าว โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของประมาณการหนี้สิน กำไรและขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยจะรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนทั้งจำนวนโดยตรงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นซึ่งจะถูกรับรู้ทันทีในกำไรสะสม

33.

4. การบริหารความเสี่ยง

4.1 ข้อมูลความเสี่ยง ธ.ก.ส.

หลักการบริหารความเสี่ยงและแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย

4.1.1 การกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน

คณะกรรมการ ธ.ก.ส. อนุมัติกรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กรซึ่งครอบคลุมถึงแนวทางการบริหารความเสี่ยงทุกประเภท เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

4.1.2 การกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบ ดังนี้

- **การระบุความเสี่ยง** เป็นการวิเคราะห์เพื่อระบุความเสี่ยง สาเหตุ ปัจจัยภายในและภายนอกที่ทำให้เกิดความเสี่ยงซึ่งจะส่งผลให้ ธ.ก.ส. ไม่บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้
- **การประเมินและวัดระดับความเสี่ยง** เป็นการประเมินและวัดระดับความเสี่ยงโดยคำนึงถึงโอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งความเสี่ยงก่อนการควบคุม (Inherent Risk) และความเสี่ยงที่เหลืออยู่หลังการควบคุม (Residual Risk)
- **การจัดการความเสี่ยง** เป็นการกำหนดวิธีการควบคุมและลดความเสี่ยง ซึ่งคำนึงถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงเป็นสำคัญ โดยพิจารณาถึงความคุ้มค่าหรือผลตอบแทนที่ได้รับ เพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ ธ.ก.ส. ยอมรับได้ และให้สอดคล้องกับนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของ ธ.ก.ส.
- **การติดตามและรายงานความเสี่ยง** เป็นการกำหนดให้มีระบบการติดตามผลการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมความเสียหายได้อย่างทัน่วงที

4.1.3 การกำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ธ.ก.ส. กำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยง ตลอดจนระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับความเสี่ยงที่ความเปราะบางจากระดับที่ ธ.ก.ส. ยอมรับได้ (Risk Tolerance) โดยกำหนดจากปัจจัยต่างๆ เช่น กฎกระทรวง หลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เกณฑ์การประเมินของกระทรวงการคลัง และเป้าหมายการดำเนินงานที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์องค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลและควบคุมให้การบริหารความเสี่ยงของ ธ.ก.ส. อยู่ในระดับที่ ธ.ก.ส. ยอมรับได้

4.1.4 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ธ.ก.ส. ตระหนักดีว่าบุคลากรทุกคนรวมทั้ง กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ ทั้งภายในหน่วยงานของตน รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน จึงได้มีการสื่อสารและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้แก่พนักงานทุกคนอย่างทั่วถึง

4.1.5 การทำให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

ธ.ก.ส. ได้จัดทำระเบียบว่าด้วยจริยธรรมของพนักงาน ซึ่งครอบคลุมจริยธรรมของพนักงานและผู้บริหาร ตลอดจนบทลงโทษ ซึ่งสอดคล้องกับหลักกฎหมาย และจัดให้มีจรรยาบรรณสำหรับพนักงานและผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยจริยธรรมของพนักงาน ระเบียบว่าด้วยการป้องกันการขัดแย้งทางผลประโยชน์ และหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ เพื่อให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการปฏิบัติงานประจำวันและวัฒนธรรมองค์กรของ ธ.ก.ส.

33

4.2 การบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ ของ ธ.ก.ส.

4.2.1 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่คู่สัญญา (Counterparty) ของ ธ.ก.ส. ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงในสัญญาที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด และอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของ ธ.ก.ส. โดยความเสี่ยงด้านเครดิตมีมูลค่าตามที่แสดงไว้ในด้านสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน หลังจากหักสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแล้ว (หมายเหตุ 7.6) และไม่มีความเสี่ยงจากการกระจุกตัวด้านเครดิตที่เป็นนัยสำคัญ ธ.ก.ส. ให้ความสำคัญกับการจัดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงแบบเหมาะสมที่มีการถ่วงดุล (Checks and Balances) มีการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่ออย่างมีคุณภาพที่เหมาะสมกับการผลิตของลูกค้าอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) การใช้อัตราดอกเบี้ยที่เป็นการสะท้อนความเสี่ยงของสินเชื่อ มีการพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์เดิมและผลิตภัณฑ์ใหม่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อกำหนด ทบทวนมาตรการในการกำกับดูแล มีการทบทวนและปรับปรุงนโยบายและคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ติดตามและ รายงานผลการบริหารความเสี่ยง เพื่อควบคุมความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธ.ก.ส. ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกระบวนการใหม่ๆ รวมทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องมือบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนทั้งด้านการวิเคราะห์ ประเมินติดตาม และรายงานความเสี่ยง อาทิ ระบบวิเคราะห์เงินกู้ (Credit Analysis System) ระบบประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Scoring and Credit Risk Rating) และการบริหารพอร์ตสินเชื่อ (Credit Portfolio Management) เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างให้ ระบบบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธ.ก.ส. ได้มาตรฐานตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย และรองรับการบริหาร ความเสี่ยงตามแนวทางของหลักเกณฑ์ Basel II

4.2.2 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและราคาตราสารในตลาดเงินตลาดทุน ที่มีผลกระทบในทางลบต่อรายได้ และเงินกองทุน ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้หรือเงินกองทุนได้รับ ผลกระทบในทางลบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกงบแสดงฐานะการเงินทั้งหมด ที่มีความอ่อนไหวต่ออัตราดอกเบี้ย (Rate Sensitive Items) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Income) มูลค่าตลาดของรายการเพื่อค้า (Trading Account) และรายได้และค่าใช้จ่ายอื่นที่สัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ย

2) ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate Risk) เป็นความเสี่ยง ที่รายได้ หรือเงินกองทุนได้รับผลกระทบในทางลบเนื่องจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนจากการทำธุรกรรมในสกุลเงิน ต่างประเทศหรือจากการมีสินทรัพย์หรือหนี้สินในเงินสกุลต่างประเทศ

3) ความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้หรือเงินกองทุนได้รับผลกระทบในทางลบ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตราสารหนี้และตราสารทุน ทำให้มูลค่าของพอร์ตเงินลงทุนเพื่อค้าและเพื่อขายลดลง

35.

ภาพรวมการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด ในปีบัญชี 2557 ธ.ก.ส. สามารถบริหารความเสี่ยงด้านตลาด เพื่อควบคุมผลกระทบให้อยู่ภายใต้กรอบเพดานความเสี่ยงที่ได้รับอนุมัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดนโยบาย มาตรการ และเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด สอดคล้องกับแนวทางกำกับดูแล ได้แก่ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และนโยบายของ ธ.ก.ส. ทั้งประเภทธุรกรรมในปีบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) และประเภทธุรกรรมในปีบัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด อาทิ

- 1) Repricing Gap Analysis ใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่มีต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NII) ของ ธ.ก.ส. หากมีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย
- 2) การทดสอบภาวะวิกฤติ (Stress testing) โดยการจำลองสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงของปัจจัยเสี่ยงด้านตลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของ ธ.ก.ส.
- 3) การทำทดสอบย้อนกลับ (Back Test) เพื่อทดสอบความแม่นยำของเครื่องมือที่ใช้วัด ธ.ก.ส. สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่ ธ.ก.ส. จะไม่สามารถชำระหนี้สินหรือภาระผูกพันที่ถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ทันเวลา หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้อย่างเพียงพอ หรือสามารถจัดหาเงินทุนได้แต่ด้วยต้นทุนที่สูงเกินกว่าระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของ ธ.ก.ส. ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ในปีบัญชี 2557 ธ.ก.ส. มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่มีประสิทธิภาพ โดยการควบคุมระดับความเสี่ยงด้านสภาพคล่องให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) สอดคล้องกับนโยบาย กลยุทธ์ ฐานะการเงิน และความสามารถในการจัดหาเงินทุนของ ธ.ก.ส. ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ สำหรับกระบวนการและเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ประกอบด้วย

- 1) การประเมินกระแสเงินสดเข้า-ออก เพื่อนำมาวิเคราะห์ความต้องการสภาพคล่อง ตลอดจนคาดการณ์แนวโน้มระดับสภาพคล่องในอนาคต
- 2) การใช้เครื่องมือ Maturity Gap Analysis เพื่อพิจารณาความไม่สมดุลของการครบกำหนด (อายุคงเหลือของสัญญา) ของสินทรัพย์ และหนี้สิน
- 3) การใช้อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) เพื่อกำหนดเพดานความเสี่ยง (Limits) ได้อย่างเหมาะสม
- 4) การทดสอบภาวะวิกฤติ (Stress Test) โดยการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) ของกระแสเงินสด และการจำลองสถานการณ์ (Scenario Analysis) ทั้งสถานการณ์ปกติ (Base Case) และสถานการณ์ที่วิกฤติ (Worst Case Scenario)
- 5) การใช้ระบบ Early Warning System (EWS) เพื่อเตือนภัยล่วงหน้าความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ตลอดจนมีแผนสำรองฉุกเฉินกรณีเกิดวิกฤติ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมและบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง การรายงานความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ธ.ก.ส. คณะกรรมการ ธ.ก.ส. และผู้บริหาร ส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของ ธ.ก.ส. อยู่ในระดับที่กำหนดไว้ภายใต้เพดานความเสี่ยงที่ได้รับอนุมัติ

5. การดำรงเงินกองทุน

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
เงินกองทุนชั้นที่ 1		
ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว	55,941.73	53,789.97
ทุนสำรองตามกฎหมาย	8,785.21	7,705.21
กำไรสุทธิคงเหลือหลังการจัดสรร	52,688.40	45,510.84
รวมเงินกองทุนตามกฎหมาย	<u>117,415.34</u>	<u>107,006.02</u>
		อัตราส่วนร้อยละ
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
เงินกองทุนทั้งสิ้น	13.15	13.22
เงินกองทุนชั้นที่ 1	13.15	13.22

ตามข้อกำหนดของกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงกองทุนของ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2551 กำหนดให้ ธ.ก.ส. ดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยงและภาระผูกพันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.50 โดยมีเงื่อนไขว่า เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 ของสินทรัพย์เสี่ยงและภาระผูกพันดังกล่าว

6. ประเมินการและข้อสมมติฐาน

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหาร ธ.ก.ส. ต้องใช้ดุลพินิจในการประมาณการและตั้งข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

ประมาณการและข้อสมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดบัญชีที่การประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวน หากการปรับประมาณการกระทบเฉพาะงวดนั้นๆ และจะบันทึกในงวดที่ปรับและงวดในอนาคต หากการปรับประมาณการกระทบทั้งงวดปัจจุบันและอนาคต

7. ข้อมูลเพิ่มเติม

7.1 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558			31 มีนาคม 2557		
	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม
ธนาคารแห่งประเทศไทย	11.99	165,925.00	165,936.99	15.29	158,480.00	158,495.29
ธนาคารพาณิชย์	299.51	16,600.00	16,899.51	547.76	39,700.00	40,247.76
อื่นๆ	176.05	920.00	1,096.05	217.69	150.00	367.69
รวม	487.55	183,445.00	183,932.55	780.74	198,330.00	199,110.74
บวก ดอกเบี้ยค้างรับ	-	40.27	40.27	-	51.29	51.29
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	(115.20)	(115.20)	-	(138.50)	(138.50)
รวมทั้งสิ้น	487.55	183,370.07	183,857.62	780.74	198,242.79	199,023.53

เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินได้รวมเงินคงเหลือของโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร
ปีการผลิตต่าง ๆ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปีการผลิต	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
2551/2552	7.18.1	764.10	652.25
2554/2555	7.18.2	5,580.58	2,035.45
2555/2556	7.18.3	579.28	1,277.58
2556/2557	7.18.4	-	2,045.13
รวม		6,923.96	6,010.41

7.2 เงินลงทุนสุทธิ

7.2.1 เงินลงทุนเพื่อขาย

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	1,599.94	3,824.70
บวก ค่าเผื่อการปรับมูลค่า	4.51	8.95
รวมเงินลงทุนเพื่อขาย	1,604.45	3,833.65

32

7.2 เงินลงทุนสุทธิ (ต่อ)

7.2.2 ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
	ราคาทุน/ ราคาทุน	ราคาทุน/ ราคาทุน
	ตัดจำหน่าย	ตัดจำหน่าย
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	31,684.27	35,988.41
พันธบัตรรัฐบาล	5,562.74	5,675.34
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	16,065.10	15,891.23
ตัวเงินคลัง	1,403.44	-
ตราสารหนี้ภาคเอกชน		
หุ้นกู้บริษัทหลักทรัพย์จดทะเบียน	302.85	321.95
รวมตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด	55,018.40	57,876.93

7.2.3 เงินลงทุนในบริษัทร่วม

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
	ราคาทุน	ราคาทุน
บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด	12.00	12.00
บริษัท ไทย - แอ็คโกร เอ็กสเซนจ์ จำกัด	50.00	50.00
รวมเงินลงทุนในบริษัทร่วม	62.00	62.00
รวมเงินลงทุนสุทธิ	56,684.85	61,772.58

ธ.ก.ส. ถือหุ้นในบริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) และ บริษัท ไทย - แอ็คโกร เอ็กสเซนจ์ จำกัด จำนวน 12 ล้านบาท และ 50 ล้านบาท ตามลำดับ โดย ธ.ก.ส. มีตัวแทนอยู่ในคณะกรรมการบริษัทหรือคณะผู้บริหารอื่น ซึ่งถือว่า ธ.ก.ส. เป็นผู้ถือหุ้นที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ รายละเอียดดังนี้

ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ	ประเภท	ร้อยละของ	หน่วย : ล้านบาท			
				เงินลงทุน	เงินปันผล	เงินลงทุน	เงินปันผล
ที่ลงทุน	ที่ลงทุน	(วิธีราคาทุน)	เงินปันผล	(วิธีราคาทุน)	เงินปันผล		
บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด	จำหน่ายปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	หุ้นสามัญ	10	12.00	0.24	12.00	0.24
บริษัท ไทย - แอ็คโกร เอ็กสเซนจ์ จำกัด	จำหน่ายสินค้าเกษตร	หุ้นสามัญ	5	50.00	-	50.00	2.00
รวม				62.00	0.24	62.00	2.24

7.3 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้

7.3.1 จำแนกตามประเภทสินเชื่อ

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
7.3.1.1 เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล		
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและนิติบุคคล	1,038,314.57	930,695.02
ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	17,765.73	14,888.42
ลูกหนี้อีสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระ และเช่าซื้อ	1,444.18	1,359.09
ลูกหนี้เงินกู้โครงการธนาคารชุมชน	1,006.59	1,128.50
ลูกหนี้เงินกู้ตัวเงินซื้อลด	398.83	285.99
เงินให้กู้ยืมเบิกเกินบัญชี	2,020.59	681.00
รวม	<u>1,060,950.49</u>	<u>949,038.02</u>
7.3.1.2 เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ		
เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ	24,428.37	17,380.81
รวม	<u>24,428.37</u>	<u>17,380.81</u>
7.3.1.3 เงินให้สินเชื่ออื่น		
ลูกหนี้เงินกู้เคหะสงเคราะห์	4,353.14	4,178.08
ลูกหนี้เงินกู้บรรเทาภาระหนี้สินพนักงาน	31.51	33.23
รวม	<u>4,384.65</u>	<u>4,211.31</u>
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	<u><u>1,089,763.51</u></u>	<u><u>970,630.14</u></u>

เงินให้สินเชื่อรวม ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 จำนวน 1,089,763.51 ล้านบาท และ 970,630.14 ล้านบาท รวมเงินให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตร จำนวน 202,222.26 ล้านบาท และ 152,524.67 ล้านบาท ตามลำดับ

เงินให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตรเป็นสินเชื่อที่ให้กับบุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้าน ชุมชน สหกรณ์ รวมทั้งองค์กรที่มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกร ชุมชน หรือการจัดตั้งสหกรณ์ (ไม่รวมเงินให้สินเชื่อที่ให้เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร ชุมชนหรือสมาชิกและสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพในด้านการลงทุน การผลิต การแปรรูป และการตลาด) ตามกฎกระทรวง ธ.ก.ส. ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2557) ข้อ 6 ข้อ 7 และข้อ 8 เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ โดยมุ่งหมายให้มีการประกอบอาชีพ ด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชย์กรรม หรือด้านบริการภายในชุมชน สมาชิกของสหกรณ์เพื่อเพิ่มรายได้หรือการดำเนินการอื่นใดที่จะนำมาซึ่งการลดค่าใช้จ่าย การส่งเสริมการออม และการพึ่งพาตนเองของชุมชน สมาชิกของสหกรณ์ การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน สมาชิกของสหกรณ์ การดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนาชนบท ตามโครงการของรัฐหรือของ ธ.ก.ส. ทั้งนี้การให้สินเชื่อตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นเมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินให้สินเชื่อในแต่ละรอบปีบัญชี และมีเงินให้สินเชื่อคงเหลือไม่เกินร้อยละ 20 ของหนี้เงินกู้ทั้งหมด ณ สิ้นปีบัญชี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

๑๕

เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 7.3.1.2) ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 จำนวน 24,428.37 ล้านบาท และ 17,380.81 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นเงินที่ ธ.ก.ส. จ่ายสินเชื่อแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกรและบุคคลทั่วไป ตามโครงการนโยบายของรัฐบาล โดย ธ.ก.ส. ได้รับค่าบริการ และชดเชยต้นทุนเงินเป็นค่าตอบแทน ประกอบด้วย

โครงการ	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
รักษาเสถียรภาพราคายาง	15,128.37	2,000.00
สร้างมูลค่าเพิ่มกั้นชนรักษาเสถียรภาพราคายาง	9,300.00	-
รับจำหน่ายผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	-	15,380.81
รวมเงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ	24,428.37	17,380.81

7.3.2 จำแนกตามประเภทการจัดชั้น

	31 มีนาคม 2558			31 มีนาคม 2557		
	ต้นเงิน		อัตรา	ต้นเงิน		อัตรา
	หลังหักรายได้	ค่าเผื่อหนี้	ร้อยละ	หลังหักรายได้	ค่าเผื่อหนี้	ร้อยละ
	<u>รอดัดบัญชี</u>	<u>สงสัยจะสูญ</u>	<u>ค่าเผื่อฯ</u>	<u>รอดัดบัญชี</u>	<u>สงสัยจะสูญ</u>	<u>ค่าเผื่อฯ</u>
เงินสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.						
จัดชั้นปกติ	1,043,292.20	10,432.92	1	913,089.51	9,130.90	1
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	10,542.68	210.85	2	16,274.48	325.49	2
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	7,360.40	7,360.40	100	7,505.49	7,505.49	100
จัดชั้นสงสัย	9,400.57	9,400.57	100	12,802.19	12,802.19	100
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	19,082.90	19,082.90	100	20,627.13	20,627.13	100
รวม	1,089,678.75	46,487.64		970,298.80	50,391.20	
เงินสำรองส่วนเกิน		157,363.45			136,440.52	
รวมค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		203,851.09			186,831.72	

เงินสำรองส่วนเกิน หมายถึง เงินสำรองที่ตั้งไว้สำหรับลูกหนี้เงินกู้รับโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้ประสพภัยธรรมชาติ (อุทกภัยปี 53 - 54) ลูกหนี้โครงการพักชำระหนี้และลูกหนี้ที่มีความไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้

7.3.3 สินเชื่อด้อยคุณภาพ (Non Performing Loans : NPLs)

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 ธ.ก.ส. มีเงินให้สินเชื่อด้อยคุณภาพ จำนวน 35,828.18 ล้านบาท เป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัย และจัดชั้นสงสัยจะสูญ ซึ่งไม่รวมสินเชื่อด้อยคุณภาพเงินให้สินเชื่ออื่น จำนวน 15.69 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.38 ของยอดรวมเงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล (หมายเหตุ 7.3.1.1)

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2557 ธ.ก.ส. มีเงินให้สินเชื่อด้อยคุณภาพ จำนวน 38,869.23 ล้านบาท เป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัย และจัดชั้นสงสัยจะสูญ ซึ่งไม่รวมสินเชื่อด้อยคุณภาพโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง จำนวน 2,055.26 ล้านบาท และเงินให้สินเชื่ออื่น จำนวน 10.32 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.10 ของยอดรวมเงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล (หมายเหตุ 7.3.1.1)

38

7.4 ดอกเบี้ยค้างรับ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
ดอกเบี้ยค้างรับเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและนิติบุคคล	18,851.42	21,481.23
ดอกเบี้ยค้างรับบัตรสินเชื่อเกษตรกร	275.46	292.13
ดอกเบี้ยค้างรับเงินกู้โครงการธนาคารชุมชน	18.22	15.35
ดอกเบี้ยค้างรับเงินกู้เคหะสงเคราะห์และบรรเทาภาระหนี้สินพนักงาน	1.31	1.09
รวมดอกเบี้ยค้างรับ	19,146.41	21,789.80

7.5 รายได้รอดตัดบัญชี

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
กำไรขายเช่าซื้อรอดตัดบัญชี	-	3.43
กำไรขายผ่อนชำระรอดตัดบัญชี	84.76	326.84
กำไรขายเชือรอดตัดบัญชี	-	1.07
รวมรายได้รอดตัดบัญชี	84.76	331.34

7.6 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558						
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	สำรอง ส่วนเกิน	รวม
ยอดต้นงวด	9,130.90	325.49	7,505.49	12,802.19	20,627.13	136,440.52	186,831.72
หนี้สงสัยจะสูญ	1,499.74	(111.12)	(143.00)	(3,398.49)	(1,173.57)	20,922.93	17,596.49
หนี้สูญตัดบัญชี	(175.38)	(0.20)	(1.14)	(2.29)	(80.25)	-	(259.26)
ขาดทุนจากการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	(22.34)	(3.32)	(0.95)	(0.84)	(290.41)	-	(317.86)
ยอดปลายงวด	10,432.92	210.85	7,360.40	9,400.57	19,082.90	157,363.45	203,851.09

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2557						
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	สำรอง ส่วนเกิน	รวม
ยอดต้นงวด	8,237.74	355.61	7,891.98	7,290.71	17,583.58	129,137.54	170,497.16
หนี้สงสัยจะสูญ	930.26	(29.68)	(386.39)	5,512.59	3,274.01	7,302.98	16,603.77
หนี้สูญตัดบัญชี	(24.58)	(0.02)	(0.07)	(0.53)	(79.15)	-	(104.35)
ขาดทุนจากการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	(12.52)	(0.42)	(0.03)	(0.58)	(151.31)	-	(164.86)
ยอดปลายงวด	9,130.90	325.49	7,505.49	12,802.19	20,627.13	136,440.52	186,831.72

การคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ที่มีหลักประกัน ธ.ก.ส. ได้คำนวณจากยอดคงเหลือของเงินให้สินเชื่อทั้งจำนวน โดยไม่ได้นำมามูลค่าหลักประกันมาใช้ในการคำนวณ เนื่องจากหลักประกันส่วนใหญ่เป็นที่ดินของเกษตรกรรายย่อย

อนึ่ง ในการกันสำรอง ธ.ก.ส. ได้มีการพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพของลูกหนี้สำหรับสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษจะกันสำรองส่วนเกินในอัตราร้อยละ 98 ของต้นเงินค้างชำระรายสัญญา

7.7 ลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
ลูกหนี้รอการชดใช้เงินจาก อคส.	7.7.1	99,717.89	131,989.57
ลูกหนี้รอการชดใช้เงินจาก อ.ต.ก.	7.7.2	68,136.91	54,869.23
ลูกหนี้โครงการประกันรายได้เกษตรกร	7.7.3	31,154.34	35,218.52
ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน	7.7.4	384.55	7,900.30
ลูกหนี้รอการชดเชยค่าบริการ		-	1,687.10
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการพักชำระหนี้ ปี 2555	7.7.5	3,337.95	2,394.74
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการพักชำระหนี้ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	7.7.6	97.26	-
ลูกหนี้มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ปีการผลิต 2557/2558	7.7.7	38,890.87	-
ลูกหนี้มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ปีการผลิต 2557/2558	7.7.8	7,704.92	-
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยสถาบันเกษตรกรรวบรวมและแปรรูปยาง ปี 2557/2558		24.76	-
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการสนับสนุนสินเชื่อเกษตรกรชาวสวนยาง		5.78	-
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการอุทกภัย ปี 2553		-	758.14
ลูกหนี้ผลขาดทุนจากการขายผลิตผล		-	255.43
ลูกหนี้ค่าใช้จ่ายจากการขายผลิตผล		-	21.71
ลูกหนี้โครงการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2555/2556		-	14.63
ลูกหนี้รอการชดเชยโครงการนโยบายรัฐอื่นๆ		0.65	0.72
รวมลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ		249,455.88	235,110.09

36

7.7.1 ลูกหนี้รอการชดใช้คืนเงินจาก อคส.

ช.ก.ส. ได้ร่วมมือกับองค์การคลังสินค้า (อคส.) ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ตามนโยบายของรัฐบาล มีรายละเอียดดังนี้

โครงการ	ระยะเวลาโครงการ	หน่วย : ล้านบาท	
		31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 52	มี.ค.52 - มี.ค.56	19,718.65	22,374.78
ข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	ต.ค.54 - พ.ย.55	-	13,293.00
มันสำปะหลัง ปี 54/55	ก.พ.55 - ธ.ค.55	9,864.33	6,765.82
ข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบ 2	ต.ค.55 - ม.ค.57	10,398.29	33,395.31
มันสำปะหลัง ปี 55/56	ธ.ค.55 - ก.ย.56	9,485.96	15,096.62
ข้าวเปลือกนาปี ปี 56/57	ต.ค.56 - มี.ค.58	50,250.66	41,064.04
รวมลูกหนี้รอการชดใช้คืนเงินจาก อคส.		99,717.89	131,989.57

7.7.2 ลูกหนี้รอการชดใช้คืนเงินจาก อ.ต.ก.

ช.ก.ส. ได้ร่วมมือกับ อ.ต.ก. ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร มีรายละเอียด ดังนี้

โครงการ	ระยะเวลาโครงการ	หน่วย : ล้านบาท	
		31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 52	มี.ค.52 - มี.ค.56	8,147.74	9,334.54
ข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	ต.ค.54 - พ.ย.55	15,414.67	17,590.64
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55	มี.ค.55 - มี.ค.56	-	1,364.51
ข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบ 2	ต.ค.55 - ม.ค.57	19,318.88	19,318.48
ข้าวเปลือกนาปี ปี 56/57	ต.ค.56 - มี.ค.58	25,255.62	7,261.06
รวมลูกหนี้รอการชดใช้คืนเงินจาก อ.ต.ก.		68,136.91	54,869.23

7.7.3 ลูกหนี้โครงการประกันรายได้เกษตรกร

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 จำนวนเงิน 31,154.34 ล้านบาท และ 35,218.52 ล้านบาท เป็นยอดคงเหลือ ลูกหนี้ที่เกิดจากโครงการประกันรายได้เกษตรกรปีการผลิต 2552/2553 และ 2553/2554 โดย ช.ก.ส. สำรองจ่ายเงินชดเชย ส่วนต่างระหว่างราคาประกันกับราคาอ้างอิงให้เกษตรกรแทนรัฐบาลไปก่อน ปัจจุบันสิ้นสุดโครงการแล้ว ช.ก.ส. ได้รับเพียงรายได้ชดเชยต้นทุนเงิน มีรายละเอียด ดังนี้

โครงการ	31 มีนาคม 2558			31 มีนาคม 2557		
	เงินชดเชย	รับคืน	คงเหลือ	เงินชดเชย	รับคืน	คงเหลือ
	ส่วนต่าง	จากรัฐบาล		ส่วนต่าง	จากรัฐบาล	
โครงการข้าวเปลือกนาปรัง 2552/2553 (รอบ 2)	19,302.79	16,152.95	3,149.84	19,302.79	15,683.10	3,619.69
โครงการข้าวเปลือกนาปรัง 2553/2554 (รอบ 2)	31,626.02	3,621.52	28,004.50	31,626.02	27.19	31,598.83
รวมลูกหนี้โครงการประกันรายได้เกษตรกร	50,928.81	19,774.47	31,154.34	50,928.81	15,710.29	35,218.52

7.7.4 ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน

โครงการ	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
ประกันรายได้เกษตรกรนาปรัง ปี 53/54	-	1,971.96
ช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2555/2556	-	0.09
รับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 52	-	1,196.67
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	-	860.76
รับจำนำมันสำปะหลัง ปี 54/55	-	75.53
รักษาเสถียรภาพราคายาง	-	50.70
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบที่ 1	-	837.66
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบที่ 2	-	1,893.17
รับจำนำมันสำปะหลัง ปี 55/56	-	485.97
รับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55	-	44.81
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 56/57 รอบที่ 1	-	435.80
ประกันรายได้เกษตรกรนาปรัง ปี 52/53	-	47.18
มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ปีการผลิต 2557/2558	306.06	-
มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ปีการผลิต 2557/2558	41.16	-
สร้างมูลภัณฑ์กันชนรักษาเสถียรภาพราคายาง	37.33	-
รวมลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน	384.55	7,900.30

7.7.5 ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการพักชำระหนี้ ปี 2555

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการพักชำระหนี้ ปี 2555 จำนวน 3,337.95 ล้านบาท และ 2,394.74 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจาก ธ.ก.ส. ได้ดำเนินโครงการฟื้นฟูและพักหนี้เกษตรกรรายย่อย และผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้ต่ำกว่า 500,000 บาท ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2554 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2555 ให้ขยายกลุ่มเป้าหมายและเพิ่มเติมรูปแบบการช่วยเหลือ เปิดโอกาสให้ลูกหนี้สถานะปกติของ ธ.ก.ส. เข้าร่วมโครงการพักหนี้ต่อเนื่องจากโครงการพักชำระหนี้ปี 2554 โดยลูกหนี้ต้องมีเงินกู้คงเหลือ ณ สิ้นวันที่ 23 เมษายน 2555 รวมทุกสัญญารายละไม่เกิน 500,000 บาท และหนี้เงินกู้ทุกสัญญาต้องมีสถานะเป็นหนี้ปกติ ณ วันที่มายื่นความจำนงเข้าร่วมโครงการ โดย ธ.ก.ส. จะลดอัตราดอกเบี้ยของต้นเงินและดอกเบี้ยให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกสัญญาในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 เป็นเวลา 3 ปี ในการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ธ.ก.ส. จะได้รับชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาล ในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อปี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555

7.7.6 ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการพักชำระหนี้ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการพักชำระหนี้ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 97.26 ล้านบาท เพื่อเป็นการลดผลกระทบ กับลูกค้า ธ.ก.ส. ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรัฐบาลเป็นผู้รับภาระดอกเบี้ยของต้นเงินไม่เกิน 200,000 บาท ในอัตรา MRR - 1.5 ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 มีจำนวนลูกค้าในโครงการ 62,000 ราย เป็นต้นเงินจำนวน 6,000 ล้านบาท กำหนดให้พักชำระหนี้เป็นเวลา 3 ปี 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2557 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2557

7.7.7 ลูกหนี้มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ปีการผลิต 2557/2558

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 ลูกหนี้มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ปีการผลิต 2557/2558 จำนวน 38,890.87 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจาก ธ.ก.ส. ได้ดำเนินโครงการเพื่อเพิ่มรายได้และกระตุ้นการบริโภคภาคชนบท โดยให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวชาวนาที่จดทะเบียนไว้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และเปิดบัญชีไว้กับ ธ.ก.ส. ด้วยการใช้เงินช่วยค่าต้นทุนการผลิต ไร่ละ 1,000 บาท สำหรับครอบครัวที่มีที่ดินทำกินไม่เกิน 15 ไร่ และครอบครัวที่มีที่ดินทำกินตั้งแต่ 15 ไร่ขึ้นไป ไม่เกินครอบครัวละ 15,000 บาท โดยให้ใช้เงินทุนของ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายเงินช่วยเหลือเข้าบัญชีชาวนาที่เปิดบัญชีไว้กับ ธ.ก.ส. ภายในวงเงินไม่เกิน 45,000 ล้านบาท เมื่อ ธ.ก.ส. จ่ายไปเป็นจำนวนเท่าใดให้ขออนุมัติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในปีถัดไป พร้อมชดเชยดอกเบี้ยในอัตรา FDR+1 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2557

7.7.8 ลูกหนี้มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ปีการผลิต 2557/2558

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 ลูกหนี้มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ปีการผลิต 2557/2558 จำนวน 7,704.92 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจาก ธ.ก.ส. ได้ดำเนินโครงการชดเชยรายได้แก่เกษตรกรชาวสวนยางที่มีพื้นที่สวนยางเปิดกรีดไม่เกิน 15 ไร่ และมีพื้นที่สวนยางเปิดกรีดเกินกว่า 15 ไร่ขึ้นไป ให้จ่ายไม่เกิน 15 ไร่ ในอัตราไร่ละ 1,000 บาท ระยะเวลาดำเนินการ พฤศจิกายน 2557 - เมษายน 2558 โดยใช้เงินทุนจาก ธ.ก.ส. ภายในวงเงิน 8,200 ล้านบาท รัฐบาลจ่ายชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR+1 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2557

7.8 ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ เป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการตีทรัพย์รับชำระหนี้และจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558			
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด
ทรัพย์สินรอการขาย	95.83	-	-	95.83
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	95.83	-	-	95.83

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2557			
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด
ทรัพย์สินรอการขาย	96.15	-	0.32	95.83
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าทรัพย์สินรอการขาย	(0.05)	-	(0.05)	-
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	96.10	-	0.27	95.83

32

7.9 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2558

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์สุทธิ
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	ค่าเสื่อมราคา	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	
ที่ดิน	2,995.84	241.52	1.45	3,235.91	-	-	-	-	3,235.91
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	4,908.08	174.84	1.25	5,081.67	2,649.47	70.94	1.09	2,719.32	2,362.35
ส่วนต่อเติมอาคาร	283.81	-	0.68	283.13	281.35	0.93	0.68	281.60	1.53
ส่วนปรับปรุงอาคาร	2,010.81	319.34	41.95	2,288.20	655.23	225.48	41.94	838.77	1,449.43
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	5,219.78	727.05	253.59	5,693.24	3,427.33	627.86	245.19	3,810.00	1,883.24
ยานพาหนะ	1,694.67	36.92	403.42	1,328.17	1,182.09	119.72	352.77	949.04	379.13
สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ	829.51	1,008.61	750.60	1,087.52	-	-	-	-	1,087.52
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	17,942.50	2,508.28	1,452.94	18,997.84	8,195.47	1,044.93	641.67	8,598.73	10,399.11

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2557

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์สุทธิ
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	ค่าเสื่อมราคา	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	
ที่ดิน	2,779.38	217.46	1.00	2,995.84	-	-	-	-	2,995.84
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	4,898.29	50.37	40.58	4,908.08	2,584.46	68.36	3.35	2,649.47	2,258.61
ส่วนต่อเติมอาคาร	283.91	-	0.10	283.81	280.30	1.15	0.10	281.35	2.46
ส่วนปรับปรุงอาคาร	1,396.19	655.79	41.17	2,010.81	501.56	194.61	40.94	655.23	1,355.58
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	4,376.58	1,064.60	221.40	5,219.78	3,066.78	580.85	220.30	3,427.33	1,792.45
ยานพาหนะ	1,970.77	16.80	292.90	1,694.67	1,307.73	162.13	287.77	1,182.09	512.58
สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ	2,067.55	1,616.98	2,855.02	829.51	-	-	-	-	829.51
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	17,772.67	3,622.00	3,452.17	17,942.50	7,740.83	1,007.10	552.46	8,195.47	9,747.03

7.10 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
อุปกรณ์	310.30	101.23
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	84.99	32.96
รวม	395.29	134.19
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(105.46)	(28.02)
รวมสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	289.83	106.17

31

7.11 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2558

	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม				สินทรัพย์ ไม่มีตัวตนสุทธิ
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	
ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์	1,544.82	61.42	3.04	1,603.20	486.47	136.84	3.04	620.27	982.93
	1,544.82	61.42	3.04	1,603.20	486.47	136.84	3.04	620.27	982.93

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2557

	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม				สินทรัพย์ ไม่มีตัวตนสุทธิ
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	
ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์	644.02	901.98	1.18	1,544.82	370.60	117.05	1.18	486.47	1,058.35
	644.02	901.98	1.18	1,544.82	370.60	117.05	1.18	486.47	1,058.35

7.12 สินทรัพย์อื่นสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2558 31 มีนาคม 2557

ลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS	756.69	756.69
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS	(756.69)	(756.69)
	-	-
ลูกหนี้อื่น	616.61	300.42
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้รอการชดใช้	(47.42)	(44.00)
	569.19	256.42
ดอกเบี้ยเงินฝากจ่ายล่วงหน้า	244.81	419.09
ดอกเบี้ยค้างรับเงินลงทุน	308.23	384.16
เงินมัดจำ	16.69	10.79
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	25.95	22.25
ค่าใช้จ่ายรอตัดจ่าย	33.73	18.51
พัสดुकงคลัง	3.06	3.43
รายได้ค้างรับ - ค่าบริการโครงการอื่น ๆ	14.29	13.76
น้ำมันเชื้อเพลิง	0.22	0.18
สิทธิการเช่าสุทธิ	11.67	12.59
รวมสินทรัพย์อื่นสุทธิ	1,227.84	1,141.18

สิทธิการเช่าสุทธิ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 จำนวน 11.67 ล้านบาท และ 12.59 ล้านบาท ตามลำดับ ได้หักรายการสิทธิการเช่าตัดบัญชี จำนวน 6.41 ล้านบาท และ 5.67 ล้านบาท ตามลำดับ

ธ.ก.ส. ได้บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS จำนวน 756.69 ล้านบาท เนื่องจากระบบ CBS ไม่สามารถใช้งานได้และ ธ.ก.ส. ได้บอกเลิกสัญญา ปัจจุบันอยู่ระหว่างอุทธรณ์เรียกชดใช้มูลค่าทรัพย์สินตามโครงการจากคู่สัญญา นอกจากนี้ได้บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้อื่นสำหรับลูกหนี้รอการชดใช้ที่ไม่เคลื่อนไหวเป็นเวลาเกินกว่า 1 ปี ในอัตราร้อยละ 100 จำนวน 47.42 ล้านบาท

32

7.13 เงินรับฝาก

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
จ่ายคืนเมื่อทวงถาม	2,317.91	2,478.42
ออมทรัพย์	900,599.84	832,170.09
จ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา		
- ไม่ถึง 6 เดือน	87,723.67	84,826.33
- 6 เดือนไม่ถึง 1 ปี	55,807.34	76,353.69
- 1 ปีขึ้นไป	15,836.21	9,525.15
บัตรเงินฝากทวีสิน	171,671.35	146,265.40
รวมเงินรับฝาก	1,233,956.32	1,151,619.08

7.14 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558			31 มีนาคม 2557		
	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม
ตัวสัญญาใช้เงิน - ธนาคารแห่งประเทศไทย	-	19,981.04	19,981.04	-	22,965.76	22,965.76
ตัวสัญญาใช้เงิน - สถาบันอื่น	300.00	-	300.00	-	-	-
ตัวสัญญาใช้เงิน - ธนาคารอื่น	325.00	1,500.00	1,825.00	-	-	-
ตลาดซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชน	-	6,855.00	6,855.00	-	4,650.00	4,650.00
รวมทั้งสิ้น	625.00	28,336.04	28,961.04	-	27,615.76	27,615.76

7.15 ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558			31 มีนาคม 2557		
	กำหนดชำระ	กำหนดชำระ	รวม	กำหนดชำระ	กำหนดชำระ	รวม
	ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี		ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี	
เงินกู้ในประเทศ	1,001.67	16,011.66	17,013.33	3,001.67	17,013.33	20,015.00
เงินกู้ต่างประเทศ						
เงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น (JBIC)	319.28	687.09	1,006.37	316.96	1,006.37	1,323.33
รวมตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	1,320.95	16,698.75	18,019.70	3,318.63	18,019.70	21,338.33

เงินกู้ในประเทศ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 จำนวน 17,013.33 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้จากกระทรวงการคลัง จำนวน 13.33 ล้านบาท และออกพันธบัตร ธ.ก.ส. จำนวน 10 ครั้ง รวมจำนวน 17,000 ล้านบาท มีรายละเอียด ดังนี้

1. เงินกู้จากกระทรวงการคลัง (งบประมาณรายจ่ายปี 2516) เป็นเงินกู้เพื่อให้เกษตรกรตามโครงการสินเชื่อการเกษตร ระยะยาว วงเงิน 50 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี คงเหลือจำนวน 13.33 ล้านบาท โดยมีกำหนดชำระคืนเงินกู้ ทุกวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี ปีละ 1.66 ล้านบาท โดยมีกำหนดชำระงวดสุดท้ายวันที่ 31 ธันวาคม 2565
2. การออกพันธบัตร ธ.ก.ส. จำนวน 10 ครั้ง รวมจำนวน 17,000 ล้านบาท ชำระดอกเบี้ย ทุก 6 เดือน สำหรับต้นเงิน ชำระครั้งเดียวเมื่อครบกำหนด รายละเอียดดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ครั้งที่/ปี	อายุพันธบัตร (ปี)	อัตราดอกเบี้ย % (ต่อปี)	ครบกำหนดชำระ	จำนวนเงิน
2/2551	7	4.55	25 กันยายน 2558	1,000.00
2/2552	8	3.97	5 กุมภาพันธ์ 2560	1,000.00
3/2552	10	4.29	5 กุมภาพันธ์ 2562	1,000.00
6/2552	10	4.29	19 กุมภาพันธ์ 2562	1,000.00
8/2552	7	4.20	25 กันยายน 2559	1,000.00
9/2552	8	4.25	25 กันยายน 2560	1,000.00
10/2552	9	4.29	25 กันยายน 2561	1,000.00
11/2556	10	4.13	1 สิงหาคม 2566	1,000.00
12/2556	7	4.05	15 สิงหาคม 2563	1,000.00
17/2556	10	4.49	30 สิงหาคม 2566	8,000.00
รวม				17,000.00

สำหรับพันธบัตร ธ.ก.ส. 2552 ครั้งที่ 5 ยกเลิกการประมูล

เงินกู้ต่างประเทศ เป็นเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น (JBIC) ครั้งที่ 7 - 13 จำนวน 7 สัญญา ธ.ก.ส. ได้นำไปขายฝากกับธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งจำนวน ยอดเงินกู้คงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 จำนวน 4,057.89 ล้านบาท เป็นเงินบาท จำนวน 1,006.37 ล้านบาท

7.16 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	240.13	95.89
บวก ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่ารอดัดบัญชี	7.91	4.38
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานตามสัญญาเช่ารอดัดบัญชี	25.82	14.13
รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	273.86	114.40

7.17 เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร

หน่วย : ล้านบาท

เจ้าหนี้กองทุน	31 มีนาคม 2558			31 มีนาคม 2557				
	ยอดยกมา 1 เม.ย.57	รับ	จ่าย	คงเหลือ	ยอดยกมา 1 เม.ย.56	รับ	จ่าย	คงเหลือ
- สนับสนุนการวิจัย	115.54	-	(32.68)	82.86	149.32	-	(33.78)	115.54
- สนับสนุนการพัฒนาการตลาดของลูกค้า	765.38	-	(112.37)	653.01	781.21	-	(15.83)	765.38
- เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	111.00	-	(111.00)	-	331.25	-	(220.25)	111.00
- บรรเทาความเดือดร้อน ผู้ประสบภัย ธรรมชาติและภัยพิบัติ	510.86	-	(97.19)	413.67	721.64	-	(210.78)	510.86
รวมเจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	1,502.78	-	(353.24)	1,149.54	1,983.42	-	(480.64)	1,502.78
หัก สมทบเข้ากองทุนช่วยเหลือชาวนา	(100.00)			(100.00)				(100.00)
บวก รับคืนจากกองทุนช่วยเหลือชาวนา	-	100.00	-	100.00				-
ยอดคงเหลือเจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	1,402.78			1,149.54				1,402.78

เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 จำนวน 1,149.54 ล้านบาท และ 1,402.78 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นยอดคงเหลือของเงินสมทบเข้ากองทุนต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ได้มีมติเห็นชอบหลักการจัดสรรเงินจากรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย เพื่อสมทบกองทุนสนับสนุนการวิจัย กองทุนสนับสนุนการพัฒนาการตลาดของลูกค้า กองทุนเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กองทุนบรรเทาความเดือดร้อนผู้ประสบภัยธรรมชาติและภัยพิบัติ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 20 ของรายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายโดยพิจารณาตามผลประกอบการและความเหมาะสมในแต่ละปี โดย ธ.ก.ส. บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในปีที่จัดสรรเงินสมทบคู่กับบัญชีเจ้าหนี้กองทุนธนาคาร และเมื่อมีการจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุนจะบันทึกลดยอดเจ้าหนี้กองทุนธนาคารโดยตรง ซึ่งต่อมาคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 11/2557 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2557 ยุติการจัดสรรรายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายเพื่อสมทบเข้ากองทุนต่าง ๆ ของ ธ.ก.ส. โดยให้แต่ละกองทุนตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเบิกจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ สำหรับเงินคงเหลือของกองทุนต่าง ๆ จะเบิกจ่ายตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุนจนหมดโดยไม่จัดสรรรายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายเพื่อสมทบเข้ากองทุนเพิ่ม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558 ธ.ก.ส. ไม่ได้จัดสรรเงินสมทบเข้ากองทุนเพิ่ม แต่มีการจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุน รวมจำนวน 438.42 ล้านบาท โดยจ่ายจากเงินงบประมาณค่าใช้จ่ายของ ธ.ก.ส. จำนวน 85.18 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายส่วนที่เหลือ จำนวน 353.24 ล้านบาท บันทึกลดยอดเจ้าหนี้กองทุนธนาคารโดยตรงทั้งจำนวน

7.18 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร

	หมายเหตุ	หน่วย : ล้านบาท	
		31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	7.18.1	764.10	652.25
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	7.18.2	5,580.58	2,035.45
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	7.18.3	579.28	1,277.58
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	7.18.4	-	2,045.13
รวมเจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร		6,923.96	6,010.41

7.18.1 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 แสดงยอดคงเหลือ จำนวน 764.10 ล้านบาท และ 652.25 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการบันทึกรวมในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 7.1)	764.10	652.25
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ประกอบด้วย		
- เงินกู้ Term Loan เหลือจ่าย (หมายเหตุ 7.34)	95.64	0.64
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	668.46	651.61
รวม	764.10	652.25
โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้		

	หน่วย : ล้านบาท
	31 มีนาคม 2558
ยอดยกมา 1 เมษายน 2557	652.25
บวก รับเงินกู้ Term Loan	4,462.00
รับเงินจากการระบายข้าวและมันสำปะหลัง	797.10
รับเงินงบประมาณ	3,878.10
รวม	9,789.45
หัก โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	(233.84)
จ่ายชำระต้นเงินและดอกเบี้ย	(8,791.51)
ยอดคงเหลือ	764.10

7.18.2 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 แสดงยอดคงเหลือจำนวน 5,580.58 ล้านบาท และ 2,035.45 ล้านบาท ตามลำดับ ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการ บันทึกรวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 7.1)	<u>5,580.58</u>	<u>2,035.45</u>
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ประกอบด้วย		
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	<u>5,580.58</u>	<u>2,035.45</u>
รวม	<u>5,580.58</u>	<u>2,035.45</u>
โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้		

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	
ยอดยกมา 1 เมษายน 2557		2,035.45
บวก รับงบประมาณปีบัญชี 2558		25,576.61
รับเงินจากการระบายนข้าว		<u>2,773.29</u>
รวม		30,385.35
หัก โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556		(852.50)
โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557		(2,135.81)
ตัดลูกหนี้ อคส./อ.ต.ก.		(13,806.62)
ตัดลูกหนี้ชดเชยต้นทุนเงิน		(1,920.62)
จ่ายชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม		<u>(6,089.22)</u>
ยอดคงเหลือ		<u>5,580.58</u>

7.18.3 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 แสดงยอดคงเหลือจำนวน 579.28 ล้านบาท และ 1,277.58 ล้านบาท ตามลำดับ ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการ บันทึกรวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 7.1)	<u>579.28</u>	<u>1,277.58</u>
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ประกอบด้วย		
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	<u>579.28</u>	<u>1,277.58</u>
รวม	<u>579.28</u>	<u>1,277.58</u>

7.18.3 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 (ต่อ)

โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท
	<u>31 มีนาคม 2558</u>
ยอดยกมา 1 เมษายน 2557	1,277.58
บวก รับงบประมาณปีบัญชี 2558	23,302.52
ดอกเบียจ่ายรับล่วงหน้าจากการ Re-Open	108.52
รับงบประมาณจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	233.84
รับงบประมาณจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	852.50
รับงบประมาณจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	922.89
รวม	<u>26,697.85</u>
หัก จ่ายคืนงบประมาณ	(15.21)
ตัดลูกหนี้ อคส./อ.ต.ก.	(13,152.18)
ตัดลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงินและค่าบริการ	(5,771.45)
จ่ายชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม	(6,903.16)
ผลขาดทุนและค่าใช้จ่ายในการระบายนข้าว	(276.57)
ยอดคงเหลือ	<u><u>579.28</u></u>

7.18.4 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 ไม่มียอดคงเหลือกรณีเงินสดและเงินฝากธนาคารของโครงการคงเหลือ จะบันทึกรวมในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท
	<u>31 มีนาคม 2558</u> <u>31 มีนาคม 2557</u>
สินทรัพย์	
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 7.1)	- <u>2,045.13</u>
หนี้สิน	
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 ประกอบด้วย	
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	- <u>2,045.13</u>
รวม	- <u><u>2,045.13</u></u>
โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้	

	หน่วย : ล้านบาท
	<u>31 มีนาคม 2558</u>
ยอดยกมา 1 เมษายน 2557	2,045.13
บวก รับงบประมาณปีบัญชี 2558	5,349.48
รับเงินจากการระบายนข้าว	1,887.77
รับงบประมาณจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	2,135.81
รวม	<u>11,418.19</u>
หัก จ่ายคืนงบประมาณ	(2,045.13)
โอนไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	(922.89)
ตัดลูกหนี้ อคส./อ.ต.ก.	(3,524.98)
ตัดลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงินและค่าบริการ	(3,866.23)
จ่ายชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม	(986.11)
ผลขาดทุนและค่าใช้จ่ายในการระบายนข้าว	(72.85)
ยอดคงเหลือ	<u><u>-</u></u>

7.19 ประมาณการหนี้สิน ประกอบด้วย

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
ภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์พนักงาน	7.19.1	5,284.90	4,960.62
กองทุนบำเหน็จ	7.19.2	269.31	278.74
รวม		5,554.21	5,239.36

7.19.1 ภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์พนักงาน

โครงการผลประโยชน์พนักงาน	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
ยอดยกมา	4,960.62	4,657.93
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	467.33	362.64
ต้นทุนดอกเบี้ย	198.42	186.32
ผลประโยชน์จ่ายในระหว่างปี	(384.53)	(480.23)
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	43.06	233.96
รวมภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์พนักงาน	5,284.90	4,960.62

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการผลประโยชน์พนักงานเมื่อเกษียณอายุตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย มีดังนี้

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
อัตราการขึ้นเงินเดือนเฉลี่ย	7.50%	7.50%
อัตราการลาออกเฉลี่ย	0.26%	0.31%
อัตราการคิดลด	4.00%	4.00%

7.19.2 กองทุนบำเหน็จ

เงินกองทุนบำเหน็จ เป็นเงินที่กันไว้ตามข้อบังคับ ๕.ก.ส. ฉบับที่ 29 ว่าด้วยเงินบำเหน็จ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกันเงินไว้จ่ายให้กับพนักงานครั้งเดียวเมื่อออกจากงานหรือจ่ายให้แก่ทายาทของพนักงานในกรณีที่พนักงานเสียชีวิต เงินกองทุนบำเหน็จมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
ยอดยกมา	278.74	274.29
รับสมทบระหว่างปี	11.36	11.16
จ่ายบำเหน็จและโอนไปสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	(20.79)	(6.71)
รวมกองทุนบำเหน็จ	269.31	278.74

7.20 หนี้สินอื่น

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557 (ปรับปรุงใหม่)
แคชเชียร์เช็ค และเช็คของขวัญ	671.03	506.75
เงินประกัน	31.15	31.62
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	5,260.78	4,982.69
สำรองกองทุนประกันภัย	68.42	68.58
เจ้าหนี้ออกรายจ่ายคืนประกันชีวิตลูกค้าชั้นดี	1,161.03	1,162.75
เจ้าหนี้เงินชดเชยโครงการนโยบายรัฐ	2,155.40	3,403.04
ค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ค้างจ่าย	494.81	-
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต (หมายเหตุ 3.17)	473.15	-
เจ้าหนี้อื่น	4,581.99	1,930.58
รวมหนี้สินอื่น	14,897.76	12,086.01

เจ้าหนี้อื่น จำนวน 4,581.99 ล้านบาท เป็นเจ้าหนี้ออกรายจ่ายคืนหรือจ่ายคืนให้ส่วนราชการ จำนวน 839.47 ล้านบาท เจ้าหนี้และบุคคลภายนอก จำนวน 1,622.44 ล้านบาท และอื่น ๆ จำนวน 2,120.08 ล้านบาท

7.21 ทุนเรือนหุ้น

	31 มีนาคม 2558		31 มีนาคม 2557	
	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
หุ้นสามัญ				
กระทรวงการคลัง	558,207,513	55,820.75	536,737,993	53,673.80
สถาบันเกษตรกร	1,012,855	101.29	978,602	97.86
สถาบันการเงิน	300	0.03	300	0.03
เอกชน	195,475	19.55	181,711	18.17
รวม	559,416,143	55,941.62	537,898,606	53,789.86
หุ้นบุริมสิทธิ				
เอกชน	1,134	0.11	1,150	0.11
รวม	1,134	0.11	1,150	0.11
รวมทุนเรือนหุ้น	559,417,277	55,941.73	537,899,756	53,789.97

หุ้นสามัญ เพิ่มขึ้นระหว่างงวด จำนวน 21,517,537 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท เป็นเงิน 2,151.76 ล้านบาท ประกอบด้วย หุ้นของกระทรวงการคลัง ซึ่งใช้เงินปันผลที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ซื้อหุ้นเพิ่ม จำนวน 21,469,520 หุ้น เป็นเงิน 2,146.95 ล้านบาท (หมายเหตุ 7.22) สถาบันเกษตรกร ซื้อหุ้นเพิ่มจำนวน 34,253 หุ้น เป็นเงิน 3.43 ล้านบาท และเอกชนทั่วไป ซื้อหุ้นเพิ่มจำนวน 13,764 หุ้น เป็นเงิน 1.38 ล้านบาท เป็นหุ้นสามัญที่ออกและเรียกชำระเต็มมูลค่าแล้ว จำนวน 559,416,143 หุ้น เป็นเงิน 55,941.62 ล้านบาท (กระทรวงการคลังถือหุ้นร้อยละ 99.78)

หุ้นบุริมสิทธิ เป็นหุ้นที่ครบกำหนดไถ่ถอนแล้วทั้งจำนวน เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2549 ซึ่งในระหว่างงวดมีผู้ถือหุ้นไถ่ถอนหุ้นคืนจำนวน 16 หุ้น เป็นเงิน 1,600 บาท

7.22 การจัดสรรกำไรและการจ่ายเงินปันผล

ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่ กค 0819.1/ล.171 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. จัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2556 จำนวน 7,570.91 ล้านบาท และตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่ กค 0806.3/ล.106 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2556 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. จัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2555 จำนวน 6,358.99 ล้านบาท ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	กำไรปีบัญชี 2556	กำไรปีบัญชี 2555
โบนัสกรรมการ	3.26	3.23
โบนัสพนักงาน	4,336.05	3,431.67
เงินปันผลหุ้นสามัญ	2,151.60	1,944.09
สำรองตามกฎหมาย	1,080.00	980.00

เงินปันผลหุ้นสามัญประจำปีบัญชี 2556 จำนวน 2,151.60 ล้านบาท เป็นส่วนของกระทรวงการคลัง จำนวน 2,146.95 ล้านบาท ทั้งนี้กระทรวงการคลังได้นำเงินปันผลที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ซื้อหุ้นเพิ่มทุน จำนวน 21,469,520 หุ้น เป็นเงิน 2,146.95 ล้านบาท ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2535 ที่กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินปันผลของ ธ.ก.ส. ให้กระทรวงการคลังนำเงินปันผลที่ได้รับซื้อหุ้นเพิ่มทุน ธ.ก.ส. ทั้งจำนวน ธ.ก.ส. ได้บันทึกการเพิ่มทุนของกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2557

ตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. กำหนดให้ทุกคราวที่ ธ.ก.ส. จ่ายเงินปันผลให้จัดสรรกำไรสะสมไว้เป็นเงินสำรองตามกฎหมายไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินปันผลที่จ่าย เมื่อสำรองมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้วหรือมากกว่า ธ.ก.ส. จะงดการจัดสรร หรือลดจำนวนเงินที่จะต้องจัดสรรเป็นเงินสำรองก็ได้

7.23 ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

7.23.1 ภาระผูกพัน

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
การค้ำประกันการกู้ยืมเงิน	0.39	2.19
ภาระผูกพันอื่น		
การค้ำประกันการทำงาน	8.50	26.31
การค้ำประกันสัญญาจ้างต่าง ๆ	4,382.10	7,285.67
การค้ำประกันการใช้กระแสไฟฟ้า น้ำประปา	32.06	122.62
การค้ำประกันสัญญาซื้อขาย	39.40	631.71
การค้ำประกันการรับจัดบริการขนส่งในกิจการธัญญา	0.03	1.26
ภาระลูกหนี้จองซื้อ/ขาย Forward	6.57	35.49
ภาระลูกหนี้จากการเปิด L/C	9.10	14.39
รวมภาระผูกพัน	4,478.15	8,119.64

7.23.2 หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 ธ.ก.ส. มีหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องคดีรายที่สำคัญ จำนวน 2,519.21 ล้านบาท คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ซึ่งเมื่อคดีถึงที่สุด ธ.ก.ส. คาดว่าจะไม่มีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. อย่างมีสาระสำคัญ

7.24 ภาระผูกพันโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร (แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการออกจากการดำเนินงานปกติของ ธ.ก.ส.)

หน่วย : ล้านบาท

ภาระผูกพัน	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	7.24.1	25,874.71	29,376.80
โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	7.24.2	171,129.78	195,725.00
โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	7.24.3	202,395.20	206,031.00
โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	7.24.4	86,475.02	-
รวมภาระผูกพันโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร		485,874.71	431,132.80

7.24.1 ภาระผูกพันโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552

เป็นภาระผูกพันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ซึ่งในการจัดหาเงินเพื่อดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล ธ.ก.ส. ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด (หมายเหตุ 7.34) ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2552 ให้ ธ.ก.ส. สามารถดำเนินการบริหารหนี้ด้วยการ Refinance หรือ Roll over หรือ Prepayment ธ.ก.ส. จึงดำเนินการกู้ Term Loan เพื่อชำระตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยปัจจุบันเป็นเงินกู้ Term Loan ครั้งที่ 10 ระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน วันที่ 19 ธันวาคม 2559 อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงระยะสั้นตลาดกรุงเทพ (Bangkok Interbank Offered Rate : BIBOR) ระยะเวลา 6 เดือน บวกส่วนต่าง (Spread) ตามการประมูล และเงินกู้ Term Loan ครั้งที่ 12 ระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน วันที่ 20 พฤษภาคม 2558 อัตราดอกเบี้ยคงที่

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 คงเหลือ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
บมจ. ธนาคารกรุงไทย	4,462.00	-
ธนาคารออมสิน	16,919.30	21,381.30
บมจ. ธนาคารกรุงเทพ	4,493.41	5,000.00
บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์	-	2,995.50
รวมภาระผูกพันโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	25,874.71	29,376.80

32

7.24.2 ภาวะผูกพันโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555

เป็นภาวะผูกพันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียน สำหรับโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/2555 ภายในวงเงินไม่เกิน 269,160 ล้านบาท โดยกระทรวงการคลังค้ำประกัน และรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 คงเหลือ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
เงินกู้ Term Loan	68,554.78	64,794.00
พันธบัตร	102,575.00	130,931.00
รวมภาวะผูกพันโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	<u>171,129.78</u>	<u>195,725.00</u>

7.24.3 ภาวะผูกพันโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556

เป็นภาวะผูกพันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ต่อเนื่องจากโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 ให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี จำนวน 15 ล้านตัน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2555 เป็นต้นไป และอนุมัติวงเงินเพื่อการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นเงิน 240,000 ล้านบาท โดยเป็นวงเงินสินเชื่อเพิ่มเติม จำนวนไม่เกิน 150,000 ล้านบาท เมื่อรวมกับวงเงินที่คณะรัฐมนตรีมีมติไว้ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 จำนวน 269,160 ล้านบาท จะต้องไม่เกินกรอบวงเงินจำนวน 410,000 ล้านบาท ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติไว้ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 (หมายเหตุ 7.35) ในการดำเนินโครงการคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ ธ.ก.ส. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2555/2556 โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 คงเหลือ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
เงินกู้ Term Loan	12,381.72	95,581.80
พันธบัตร	190,013.48	110,449.20
รวมภาวะผูกพันโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	<u>202,395.20</u>	<u>206,031.00</u>

7.24.4 ภาวะผูกพันโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557

เป็นภาวะผูกพันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจํานำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ คสช (สล)/1 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินในวงเงินไม่เกิน 92,431 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการรับจํานำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 จากสถาบันการเงินต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งให้ ธ.ก.ส. กู้เงินเพื่อใช้สำหรับ Refinance หรือ Roll over หรือ Prepayment โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับประกันชำระคืนเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด ทั้งนี้ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณาการกู้เงิน วิธีการกู้เงิน เงื่อนไข และรายละเอียดต่างๆ ของการกู้เงินและการค้ำประกันเงินกู้ให้ ธ.ก.ส. รวมทั้งการบริหารจัดการหนี้ร่วมกับ ธ.ก.ส. จนกว่าจะมีการชำระคืนเสร็จสิ้น

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 คงเหลือ ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท
	<u>31 มีนาคม 2558</u>
ธนาคารออมสิน	70,000.00
บมจ. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	10,000.00
ธนาคารแห่งโตเกียวมิตซูบิชิ	6,475.02
รวมภาวะผูกพันโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	<u>86,475.02</u>

7.25 รายได้ดอกเบี้ย

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	2,600.26	3,130.08
พันธบัตรรัฐบาลและตั๋วเงินสถาบันการเงิน	1,851.82	1,873.22
เงินให้สินเชื่อ (หมายเหตุ 7.27)	58,829.57	53,701.62
เงินชดเชยต้นทุนเงิน - โครงการนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 7.28)	6,415.67	8,253.04
เงินกู้เคหะสงเคราะห์	97.22	93.11
รวมรายได้ดอกเบี้ย	<u>69,794.54</u>	<u>67,051.07</u>

31.

7.26 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
เงินรับฝาก	20,759.06	20,523.10
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	155.86	801.06
เงินกู้ยืม	876.11	755.79
อื่น ๆ	0.51	2.20
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	21,791.54	22,082.15

7.27 รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้เกษตรกร สถาบัน และนิติบุคคล	49,209.36	48,048.08
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้นโยบายรัฐ	11.44	11.68
รายได้ดอกเบี้ยบัตรสินเชื่อเกษตรกร	1,307.01	790.13
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารชุมชน	57.77	55.28
รายได้ดอกเบี้ยตัวเงินซื้อลด	23.11	24.76
รายได้ดอกเบี้ยอิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระ และเช่าซื้อสุทธิ	70.93	45.35
รายได้เงินชดเชยพักชำระหนี้	2,735.23	4,329.02
รายได้เงินชดเชยอุทกภัย	5,016.61	358.01
รายได้เงินชดเชยจัดซื้อรถตัดอ้อย	27.60	36.64
รายได้เงินชดเชยภัยแล้งชาวไร่อ้อย	0.78	2.67
รายได้เงินชดเชยลดต้นทุนการผลิตข้าว ปี 57/58	261.86	-
รายได้เงินชดเชยสถาบันเกษตรกรรวบรวมและแปรรูปข้าว ปี 57/58	77.22	-
รายได้เงินชดเชยสถาบันโครงการรวบรวมและแปรรูปยาง ปี 57/58	24.76	-
โครงการนโยบายรัฐอื่นๆ	5.89	-
รวมรายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ	58,829.57	53,701.62

7.28 รายได้ชดเชยต้นทุนเงิน - โครงการนโยบายรัฐ

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551 - 2553	1,131.39	1,267.05
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	888.82	1,253.17
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	1,249.91	4,413.23
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	1,912.33	435.79
โครงการประกันรายได้เกษตรกร	825.36	882.60
โครงการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2555/2556	0.22	0.09
โครงการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ปีการผลิต 2557/2558	306.06	-
โครงการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ปีการผลิต 2557/2558	41.16	-
โครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์กันชนรักษาเสถียรภาพราคายาง	37.33	-
โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก	22.37	-
โครงการนโยบายรัฐอื่นๆ	0.72	1.11
รวมรายได้ชดเชยต้นทุนเงิน - โครงการนโยบายรัฐ	<u>6,415.67</u>	<u>8,253.04</u>

รายได้ชดเชยต้นทุนเงินโครงการนโยบายรัฐ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ 2557 จำนวนเงิน 6,415.67 ล้านบาท และ 8,253.04 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นรายได้จากการดำเนินโครงการตามที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) มีมติมอบหมายให้ ธ.ก.ส. จัดหาเงินมาใช้ดำเนินโครงการ โดยรัฐบาลจะชดเชยต้นทุนเงินให้กับ ธ.ก.ส. ในอัตราที่กำหนด ตามระยะเวลาของแต่ละโครงการ และในกรณีระยะเวลาโครงการสิ้นสุดลง หากมีต้นทุนที่รัฐบาลต้องชดใช้ให้กับ ธ.ก.ส. คงเหลืออยู่จะรับรู้รายได้ต่อไปจนกว่ารัฐบาลจะชำระต้นเงินเสร็จสิ้น สำหรับโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 รัฐบาลจะชดเชยต้นทุนเงินให้กับ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR+1

7.29 รายได้เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	5.29	2,084.44
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	1,130.45	387.66
โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก	28.64	-
โครงการนโยบายรัฐอื่นๆ	117.35	116.52
รวมรายได้เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ	<u>1,281.73</u>	<u>2,588.62</u>

7.30 รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
รายได้ตลาดกลางและฉางข้าว	0.38	0.53
รายได้ค่าฤชาธรรมเนียม	9.49	11.22
กำไรจากการขายทรัพย์สิน	103.84	128.43
รายได้เงินลงทุน	0.24	2.24
รายได้เงินสงเคราะห์ชีวิตรับสุทธิ	824.31	12.85
รายได้เบ็ดเตล็ด	132.09	134.68
รวมรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ	<u>1,070.35</u>	<u>289.95</u>

7.31 หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า

	หน่วย : ล้านบาท		
	<u>ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ</u>		<u>หนี้สงสัยจะสูญ</u>
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>	<u>31 มีนาคม 2558</u>
เกษตรกร - เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และนิติบุคคล	88,317.81	61,300.93	27,016.88
- ลูกหนี้ที่เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟู	33,230.90	22,166.58	11,064.32
- ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	49,957.77	35,538.76	14,419.01
- รับใช้หนี้เงินกู้	589.44	675.23	(85.79)
- ลูกหนี้ที่ประสบภัยธรรมชาติ	21,468.51	45,648.10	(24,179.59)
- โครงการพักชำระหนี้	6,387.02	21,045.65	(14,658.63)
- ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	2,866.91	256.10	2,610.81
รวม	<u>202,818.36</u>	<u>186,631.35</u>	<u>16,187.01</u>
ลูกหนี้อีสลามขายเช่าซื้อค่างชำระ	758.88	131.02	627.86
ลูกหนี้ตัวเงินซื้อลด	3.99	2.86	1.13
เงินให้กู้ยืมเบิกเกินบัญชี	210.47	14.16	196.31
ลูกหนี้เคหะสงเคราะห์	58.04	51.23	6.81
ลูกหนี้บรรเทาภาระหนี้สินพนักงาน	1.35	1.10	0.25
รวมทั้งสิ้น (หมายเหตุ 7.6)	<u>203,851.09</u>	<u>186,831.72</u>	<u>17,019.37</u>
หนี้สงสัยจะสูญรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน			(23.30)
หนี้สูญตัดบัญชี			259.26
ขาดทุนจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้			317.86
รวมหนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการด้อยค่า			<u>17,573.19</u>

37.

7.32 สัญญาเช่าระยะยาว

ธ.ก.ส. มีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าระยะยาว โดยมีส่วนที่ครบกำหนดชำระตามระยะเวลา นับตั้งแต่วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

สัญญาเช่า	31 มีนาคม 2558			รวม
	ไม่เกิน 1 ปี	ตั้งแต่ 1-5 ปี	เกิน 5 ปีขึ้นไป	
ที่ดินและ/หรืออาคาร	124.93	102.29	22.08	249.30
อุปกรณ์สำนักงาน	113.04	110.84	-	223.88
เช่ารถยนต์	230.20	628.99	(0.04)	859.15
รวมสัญญาเช่าระยะยาว	468.17	842.12	22.04	1,332.33

หน่วย : ล้านบาท

สัญญาเช่า	31 มีนาคม 2557			รวม
	ไม่เกิน 1 ปี	ตั้งแต่ 1-5 ปี	เกิน 5 ปีขึ้นไป	
ที่ดินและ/หรืออาคาร	120.15	110.75	26.44	257.34
อุปกรณ์สำนักงาน	176.05	198.02	0.08	374.15
เช่ารถยนต์	145.16	395.54	0.17	540.87
รวมสัญญาเช่าระยะยาว	441.36	704.31	26.69	1,172.36

7.33 ผลการดำเนินงาน การดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2558 มีผลกำไรสุทธิ จำนวน 10,367.80 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงวดก่อน จำนวน 243.34 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.40 ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับปีก่อนได้ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2558	31 มีนาคม 2557	เพิ่ม(ลด)	ร้อยละ
รายได้ดอกเบี้ย	69,794.54	67,051.07	2,743.47	4.09
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(21,791.54)	(22,082.15)	290.61	(1.32)
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	48,003.00	44,968.92	3,034.08	6.75
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	2,531.13	2,223.56	307.57	13.83
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	2,388.15	2,922.72	(534.57)	(18.29)
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น	(24,981.29)	(23,431.07)	(1,550.22)	6.62
หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	(17,573.19)	(16,559.67)	(1,013.52)	6.12
กำไรสุทธิ	10,367.80	10,124.46	243.34	2.40

**7.34 การดำเนินโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 (แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการ
ออกจากการดำเนินงานปกติของ ธ.ก.ส.)**

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2551 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2552 โดยรัฐบาลจัดหาเงินทุนให้ ธ.ก.ส.

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินด้วยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นคราว ๆ ตามแผนการใช้จ่ายเงินของโครงการในวงเงินไม่เกิน 110,000 ล้านบาท โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับประกันชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ในวงเงิน 3,932.70 ล้านบาท โดย ธ.ก.ส. แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการออกจากการดำเนินงานปกติ เป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) และให้ผลการดำเนินโครงการดังกล่าวไม่นับรวมเป็นสินทรัพย์เสี่ยง ที่ใช้ในการคำนวณสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital Adequacy Ratio : CAR) ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนของ ธ.ก.ส.

ธ.ก.ส. ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและเงินกู้ Term Loan เพื่อนำไปจ่ายเงินกู้ให้แก่เกษตรกร ในโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ตามมติ ครม. ดังกล่าวข้างต้น เป็นภาระผูกพัน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ วันที่ 31 มีนาคม 2557 จำนวน 25,874.71 ล้านบาท และ 29,376.80 ล้านบาท (หมายเหตุ 7.24.1) โดยมีลูกหนี้จากการกู้ยืมเงินดังกล่าวคงเหลือในโครงการ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ วันที่ 31 มีนาคม 2557 จำนวน 25,779.07 ล้านบาท และ 29,376.16 ล้านบาท (ไม่รวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส) ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
โครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2551/2552	20,755.78	23,399.20
โครงการแทรกแซงตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2551/2552	3,846.92	4,265.33
โครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง ปีการผลิต 2551/2552	1,176.37	1,711.63
รวม	<u>25,779.07</u>	<u>29,376.16</u>

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 และ วันที่ 31 มีนาคม 2557 เงินกู้เหลือจ่ายของโครงการฯ จำนวน 95.64 ล้านบาท และจำนวน 0.64 ล้านบาท บันทึกอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. บัญชีเงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน คู่กับบัญชีเจ้าหนี้โครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 (หมายเหตุ 7.18.1)

7.35 การดำเนินโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557

ช.ก.ส. ได้ดำเนินการโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ตามนโยบายของรัฐบาล (แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการออกจากการดำเนินงานปกติของ ช.ก.ส.) โดยดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 วันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 วันที่ 29 มีนาคม 2555 วันที่ 2 ตุลาคม 2555 วันที่ 31 มีนาคม 2556 วันที่ 10 มิถุนายน 2556 และวันที่ 3 กันยายน 2556

การดำเนินโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 กำหนดกรอบวงเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนรับจํานําข้าวเปลือก รวมจํานวน 410,000 ล้านบาท เป็นเงินทุนของ ช.ก.ส. จํานวน 90,000 ล้านบาท และเงินกู้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนอีกจํานวน 320,000 ล้านบาท ซึ่งภายหลังคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 ปรับลดวงเงินกู้เหลือเพียง 269,160 ล้านบาท (หมายเหตุ 7.24.2) วงเงินหมุนเวียนที่ได้รับนอกจากใช้ในโครงการรับจํานําข้าวเปลือกแล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2555 ให้นำไปใช้ในโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง และโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางด้วย

เมื่อระยะเวลาโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 สิ้นสุดลงแล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ดำเนินโครงการรับจํานําข้าวเปลือกต่อในปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ตามมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 และวันที่ 3 กันยายน 2556 ตามลำดับ ทั้งนี้กรอบวงเงินสินเชื่อเพื่อใช้หมุนเวียนในโครงการสำหรับปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ต้องไม่เกิน 410,000 ล้านบาท และเงินทุนของ ช.ก.ส. จํานวน 90,000 ล้านบาท

ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ คสช (สล)/1 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 ให้ ช.ก.ส. กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการรับจํานําข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 ในวงเงินไม่เกิน 92,431 ล้านบาท (หมายเหตุ 7.24.4) โดยกระทรวงการคลังคํ่าประกันจนกว่าจะมีการชำระต้นเงินกู้เสร็จสิ้น และรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน รวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงรวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด

สำหรับการบริหารจัดการหนี้ และการแยกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2555 วันที่ 10 มิถุนายน 2556 และวันที่ 3 กันยายน 2556 อนุมัติให้กระทรวงการคลังบริหารจัดการหนี้เงินกู้ร่วมกับ ช.ก.ส. ด้วยการ Refinance หรือ Roll over หรือ Prepayment โดยกระทรวงการคลังคํ่าประกันจนกว่าจะมีการชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น โดย ช.ก.ส. แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการออกจากการดำเนินงานปกติ เป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) และบันทึกเป็นภาระผูกพันนอกงบประมาณ ตลอดจนไม่ต้องรวมผลการดำเนินโครงการจากเงินทุนที่ได้จากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นสินทรัพย์เสี่ยงที่ใช้ในการคำนวณสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital Adequacy Ratio : CAR) ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนของ ช.ก.ส.

ในการดำเนินโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร (ข้าวเปลือก มันสำปะหลัง และยางพารา) เงินที่ ช.ก.ส. สำรองจ่ายไประหว่างรอการจัดหาเงินทุนหรือเงินจากการระบายผลิตผล และรวมถึงเงินทุนของ ช.ก.ส. ที่นำมาใช้หมุนเวียนในโครงการจํานวน 90,000 ล้านบาท นั้น ช.ก.ส. จะได้รับชดเชยต้นทุนเงิน (หมายเหตุ 7.28) ในอัตรา FDR+1 ของเงินที่ ช.ก.ส. สำรองจ่ายและค่าบริการโครงการ (หมายเหตุ 7.29) ในอัตราร้อยละ 2 - 2.5 ของยอดที่จ่ายเงินกู้ให้เกษตรกร

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินกู้ให้เกษตรกรในโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 (ไม่รวมโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง และโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง) ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	31 มีนาคม 2558								
	เงินที่ใช้ตั้งแต่				แหล่งเงินที่ใช้ไป				
	เริ่มโครงการ	รับจากการ ระบายผลิตผล และการได้ก่อน	โอนงบประมาณ ชำระ	ลูกหนี้ คงเหลือ	ธ.ก.ส.	ธ.ก.ส.สำรองจ่าย	รวมในงบ ธ.ก.ส.	เงินกู้ (ภาวะผูกพัน) [*]	รวม
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	118,656.00	51,914.71	13,066.09	53,675.20	-	15,414.67	15,414.67	38,260.53	53,675.20
รับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55	218,670.00	67,814.51	24,900.02	125,955.47	-	-	-	125,955.47	125,955.47
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56	352,278.00	80,886.58	39,279.05	232,112.37	14,493.72	15,223.45	29,717.17	202,395.20	232,112.37
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 56/57	191,658.00	26,151.72	3,524.98	161,981.30	75,506.28	-	75,506.28	86,475.02	161,981.30
รวมโครงการรับจำนำข้าวเปลือก	881,262.00	226,767.52	80,770.14	573,724.34	90,000.00	30,638.12	120,638.12	453,086.22	573,724.34

* เงินกู้ (ภาวะผูกพัน) รัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 ธ.ก.ส. ดำเนินงานโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร (รวมทุกผลิตผลการเกษตร) ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	31 มีนาคม 2558								
	เงินที่ใช้ตั้งแต่				แหล่งเงินที่ใช้ไป				
	เริ่มโครงการ	รับจากการ ระบายผลิตผล และการได้ก่อน	โอนงบประมาณ ชำระ	ลูกหนี้ คงเหลือ	ธ.ก.ส.	ธ.ก.ส.สำรองจ่าย	รวมในงบ ธ.ก.ส.	เงินกู้ (ภาวะผูกพัน) [*]	รวม
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	118,656.00	51,914.71	13,066.09	53,675.20	-	15,414.67	15,414.67	38,260.53	53,675.20
รับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55	218,670.00	67,814.51	24,900.02	125,955.47	-	-	-	125,955.47	125,955.47
รับจำนำมันสำปะหลัง ปี 54/55	27,836.00	16,639.27	1,232.60	9,964.13	-	9,864.33	9,864.33	99.80	9,964.13
รักษาเสถียรภาพราคายาง ปี 55	24,658.35	2,716.00	-	21,942.35	-	15,128.37	15,128.37	6,813.98	21,942.35
รวมโครงการฯ ปีการผลิต 2554/2555	389,820.35	139,084.49	39,198.71	211,537.15	-	40,407.37	40,407.37	171,129.78	211,537.15
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56	352,278.00	80,886.58	39,279.05	232,112.37	14,493.72	15,223.45	29,717.17	202,395.20	232,112.37
รับจำนำมันสำปะหลัง ปี 55/56	26,909.00	16,119.84	1,303.20	9,485.96	-	9,485.96	9,485.96	-	9,485.96
รวมโครงการฯ ปีการผลิต 2555/2556	379,187.00	97,006.42	40,582.25	241,598.33	14,493.72	24,709.41	39,203.13	202,395.20	241,598.33
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 56/57	191,658.00	26,151.72	3,524.98	161,981.30	75,506.28	-	75,506.28	86,475.02	161,981.30
รวมโครงการฯ ปีการผลิต 2556/2557	191,658.00	26,151.72	3,524.98	161,981.30	75,506.28	-	75,506.28	86,475.02	161,981.30
รวม	960,665.35	262,242.63	83,305.94	615,116.78	90,000.00	65,116.78	155,116.78	460,000.00	615,116.78

* เงินกู้ (ภาวะผูกพัน) รัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน

๑๗

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 ลูกหนี้คงเหลือโครงการรับจำนำ ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 จำนวน 615,116.78 ล้านบาท แสดงรวมในงบการเงินของ ธ.ก.ส. จำนวน 155,116.78 ล้านบาท และลูกหนี้ที่นำเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นไปจ่ายให้แก่เกษตรกรซึ่งรัฐบาลรับประกันราคาชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงินจำนวน 460,000 ล้านบาท โดยจำแนกตามแหล่งเงิน ดังนี้

หมายเหตุ	หน่วย : ล้านบาท		
	แหล่งเงิน		
	ธ.ก.ส.	สถาบันการเงินอื่น	
เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ	7.3.1.2		
- โครงการรักษาเสถียรภาพราคาขาย		15,128.37	6,813.98
รวมเงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ		<u>15,128.37</u>	<u>6,813.98</u>
ข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55 อคส.		-	38,021.74
ข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55 อ.ต.ก.	7.7.2	15,414.67	238.79
รวม		<u>15,414.67</u>	<u>38,260.53</u>
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55 อคส.		-	92,695.51
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55 อ.ต.ก.		-	33,259.96
รวม		<u>-</u>	<u>125,955.47</u>
มันสำปะหลัง ปี 54/55 อคส.	7.7.1	9,864.33	99.80
รวม		<u>9,864.33</u>	<u>99.80</u>
ข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบ 1 อคส.		-	89,414.66
ข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบ 1 อ.ต.ก.		-	25,744.75
รวม		<u>-</u>	<u>115,159.41</u>
ข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบ 2 อคส.	7.7.1	10,398.29	87,235.79
ข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบ 2 อ.ต.ก.	7.7.2	19,318.88	-
รวม		<u>29,717.17</u>	<u>87,235.79</u>
มันสำปะหลัง ปี 55/56	7.7.1	9,485.96	-
ข้าวเปลือกนาปี ปี 56/57 รอบ 1 อคส.	7.7.1	50,250.66	86,475.02
ข้าวเปลือกนาปี ปี 56/57 รอบ 1 อ.ต.ก.	7.7.2	25,255.62	-
รวม		<u>75,506.28</u>	<u>86,475.02</u>
รวมลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ		<u>139,988.41</u>	<u>453,186.02</u>
รวมลูกหนี้คงเหลือโครงการนโยบายรัฐ		<u><u>155,116.78</u></u>	<u><u>460,000.00</u></u>

๕.

7.36 การดำเนินโครงการกองทุนช่วยเหลือชาวนา

คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ได้มีมติในการประชุม เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2557 เห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการกองทุนช่วยเหลือชาวนา โดยวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่เกษตรกรที่ยังไม่ได้รับเงินจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 โดย ธ.ก.ส. จะรับเงินสมทบจากประชาชนทั่วไป และนิติบุคคลเข้าสมทบกองทุน รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 20,000 ล้านบาท การจัดสรรเงินกองทุนให้เกษตรกร ธ.ก.ส. จะนำเงินที่ได้จากการสมทบเข้ากองทุนเพื่อนำไปจ่ายให้แก่เกษตรกร โดยจัดสรรเงินตามมูลค่าข้าวเปลือกในใบประทวนเรียงตามลำดับที่ขึ้นทะเบียนไว้กับ ธ.ก.ส. ระยะเวลาการดำเนินการโครงการตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2557 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2557 ระยะเวลาได้รับเงินบริจาค หรือสมทบกองทุนตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2557 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2557

ธ.ก.ส. ได้จัดสรรเงินที่ได้รับจากรัฐบาลคืนให้กองทุนช่วยเหลือชาวนาเสร็จสิ้นแล้ว เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2557 และเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2557 ธ.ก.ส. ได้ประกาศปิดโครงการกองทุนช่วยเหลือชาวนาอย่างเป็นทางการ และจ่ายคืนเงินพร้อมผลตอบแทนให้แก่ผู้สมทบก่อนกำหนดตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2557 เป็นต้นมา

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2558 กองทุนช่วยเหลือชาวนามีเงินคงเหลือ จำนวน 30.47 ล้านบาท บันทึกรวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2558</u>	<u>31 มีนาคม 2557</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	30.47	929.15
หนี้สิน		
เงินรับฝาก - กองทุนช่วยเหลือชาวนา	30.47	929.15

ตามมติคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ครั้งที่ 1/2558 เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2558 ให้นำเงินที่เหลือของกองทุนช่วยเหลือชาวนาบริจาคสมทบให้มูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน 20 ล้านบาท และมูลนิธิเพื่อนพึ่ง (ภาฯ) ยามยาก จำนวน 10.47 ล้านบาท

7.37 การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับการอนุมัติจากผู้จัดการ ธ.ก.ส. เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2558

.....

